Opłata pocztowa uiszczona ry załtem

Najer Folksblat | פרייז 20 גראשען | **היינט 8 זייטען**

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 272 (964 | Łódź, Niedziela 28 Listopada 1926 | פירטער יאָהרגאַנג | לאָדז, זונטאג כב כסלו תרפ״ז. | Nr. 272 (964

24-71 אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24 71

„כתר צעירים"
לאָדז, נאָוואָמיעסקאַ 22.

מיטוואָך, פּ׳ ויגש (זאת-חנוכה)
(8/XII) פּינקטליך 7 אַ זייגער אָוונט קומט פאָר אַ

זאל פילהארמאניע
נאַרוטאָוויטשאַ 20.

גראנדיעזע התחלת-הספר-פייערונג

אין דער פייערונג נעמט אָנטייל אַ גרויסער סימפאָנישער אָרקעסטער, ווי אויך אַ כאָר פון 40 פּערזאָן. ס׳וועלען זיך אויך בעטייליגען מיט רעדען מעניני דיומא בעוואוסטע אָנגעזעהענע רבנים פרוגעלייכקייטען. פּרטים אין די וויטערדיגע אַנאָנסען. בעמערקונג: דער באַלקאָן און גאַלעריע זענען ספּעציעל רעזערווירט פאַר פרויען. בילעטען שוין צו בעקומען טעגליך אין סעקרעטאַריאַט פון דער חברה פון 8–10 אין אָוונט און ביי פאָלגענדע פּערזאָנען: אַפּעלבוים (פּולנאָצנאַ 2), האַלפּערן (נאָוואָמיעסקאַ 28), הערשקאָוויטש (אַלטער מאַרק 5) און אין טאָג פון דער פייערונג — ביי דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע.
508

לאָדזשער יודישער הילפס-פעראיין
„תומכי אורחים" (פּאָמאָר-סקאַ 18)

דינסטאג, דעם 7-טען דעצעמבער, 8 אין אָוונט
ווערט איינגעאָרדענט
דורך דעם הילפס-פעראיין
„תומכי אורחים"

זאל פילהארמאניע
נאַרוטאָוויטשאַ 20.

די אמעריקאנער

אַ טעאַטער-פאָרשטעלונג מיט דער בע-טייליגונג פון די בעסטע יודישע אַרטיסטען. געשפּילט ווערט ווערען דאָס בעריהמטע לעבענס-בילד (אָפּערעטע) מיט געזאַנג און טענץ אין 4 אַקטען פון א. שאַר

איבעראשענד נייעס!

צום שלוס ווערט געגעבען ווערען אַ העלסט-אַמוזירענדער דיווערטיסמענט אין 2 אַקטען, אויסגעפיהרט דורך אַלע אַרטיסטען. עס ווערט אויך שפּילען אַ גרויסער סימפאָנישער אָרקעסטער פון 25 פּערזאָן. געגוייערס אין די פּראָגראַמע.
די קליינע צאָהל איבערגעבליבענע בילעטען זענען צו בעקומען אין קאַנצעלאַריע פון פעראיין, שרעדניאַ 18, אָפען טעגליך פון 10 ביז 1 און פון 5 ביז 10 אָוו. און ביי י. סושעק, נאָוואָמיעסקאַ 15, פּראָנט-געשעפט. 928

אויפמערקונג!

איך פאָדער אויף צום לעצטען מאָל דעם ה׳
איטשע וועלר, פּאָלודניאָוואַ 2, צו קומען
היינט, זונטאָג צום ב״ד ר׳ יוסף פיינער, אָדער צו
אַ שידס-געריכט. אינפאַלס אויב ער וועט ניט קומען
נעהם איך אָן מיר אַרויס די פעראַנטוואָרטליכקייט
פאַר די ווייטערע פאָלגען. 589 מיט אַכטונג
פ. מאַטיל, וואָלטשאַנסקאַ 19.

מודעה ואזהרה מהראבינאט.

ביי די פרעמדע געשאָכטענע גענז זענען שרעקליכע מבשולים פון נבלה וטרפה. דעריבער זאָל יעדער יוד, וואָס וויל זיך אָפּהיטען פון מאכלות אסורות אָזעלכעס ניט נוצען, ואפילו ווען די גאַנז איז מיט אַ פרעמדע בלאָמבע. אויך זענען מיר מזהיר באזהרה גדולה מ׳זאָל מעהר ניט ברענגען פון פרעמדע שחיטה און קיין געגנזלער, יאַטקע און וואורשטען-פאַבריקאַנטען זאָלען ניט קויפען פרעמדע שחיטה אלס כשר ניט ביי אַ סוחר ניט ביי ענצלער. פון מאָנטאָג אָן ווען יעדער גאַנז פון היגע שחיטה האָבען אַ בלאָמבע שוחטי עופות לאָדז, אַז יעדער קונה זאָל דאָס נאָכזעהן. אינפאַל אַ געגנזלער וועט ניט פערזעהן זיינע געגנז מיט אָזעלכע בלאָמבעס — וועט מען מפרסם זיין, אז ביי איהם האָט מען געפונען ניט כשר׳ע געגנז. 513
לאָדזשער ראַבינאַט.

צענטראַלער סוחרים- און פאַבריקאַנטען-פערבאַנד
אויף דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע, פּעטריקאָווער 10.

היינט, זונטאַג, דעם 28 טען נאָוועמבער 1926, 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאָר אין פעראיינס-לאָקאַל מיט׳ן אָנטייל פון די לאָדזער דעפּוטאַטען, ס. נאַטאַרען און ראַטמענער

א וויכטיגע קאנפערענץ

צו וועלכער עס קומט ספּעציעל פון וואַרשע

דעפ. ווישליצקי

טאָג-אָרדנונג: אַקטועלע כוחר׳שע פראַגען, פערספּעקטיווען פאַר׳ן יודישען סוחר׳טום אין פּוילען, פּרייז פאָרשלאָגען.
די פערוואַלטונג. 526

אחרי מחלה כבדה וממושכה גוע ויאסף אל עמיו האיש החסיד, המופלג בתורה וירא אלוקים נ״ע

חנוך הענעך שוויאטלאווסקי
(כ״ר מ א י ר ז״ל)
(מעיר זעלעח)

בשנת החמשים ושמונה לחייו.
הלוי׳ תהי׳ היום, יום א׳ כ״ב כסלו (26-28/11) בשעה 12 בצהרים מבית המרפא „אוניטאס", רחוב פוסטא 19.
המתאבלים עליו מאין הפוגות:
אשתו, בניו, בנותיו, כלתו, אחיו, אחיותיו ונכדיו. 531

אכטונג, מאגאזין-שניידער!

פון די פאַכען מענער, דאַמען, פוטלעך, דושעצינע, הויזען און ציגענע הויזען.
צוליב דער געשאַפענער לאַגע ביי די מענער מאַגאַזין-שניידער רופט די פערוואַלטונג פון מאַגאַזין-שניידער-מייסטער-פעראיין אויף היינט, זונטאג, 3 נאָכמ.

א דרינגענדע פערזאמלונג

אין אונזער לאָקאַל פּעטריקאָווער 20
צו בעטראַכטען די פראַגע וועגען סאָלידאַריזירען זיך צום שטרייק.
די פערוואַלטונג. 530

דערמיט דרוקען מיר אויס אונזער טיפסטען ביילייד אונזער חבר און בעל-קורא פון אונזער שוהל „סיני" ר׳ שמחה ראַבינאָוויטש נ״י צוליב׳ן טויט פון זיין פרוי נ. ע.

שרה דבורה
(בת הרב ר׳ בנימין אהרן מעיר מאַלץ ז״ל)

גלייכצייטיג בעטען מיר אַלע מתפללים אָנטייל צו נעהמען אין דער לויה, וועלכע קומט פאָר היינט, זונטאָג, דעם 29-טען נאָוועמבער פּינקטליך 12 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער-הויז זלאָטאַ 5. 524
די גבאים פון שוהל „סיני", נלובנא 52.

אנאנסען
— אין —
„נייעם פאלקסבלאט"
האָבען דעם
גרעסטען ערפאָלג.

8-טונג, קאלאניאל-קליינהענדלער!

די פעראייניגטע קאָלאָניאַל-קליינהענדלער (פּיעטרקאָווער 6)
מאַכט בעקאַנט אַלע קאָלאָניאַל הענדלער, אַז היינט, זונטאַג, דעם 28. נאָוועמבער 6 אַ זייגער אָוונט קומט פאָר אַ גרויסע

פערזאמלונג

קומט מאַסענווייז צו האַנדלען זיך וועגען אייערע אייגענע אינטערעסען.
דעם גלייכצייטיג ווערט אין צעניק נ. 14 וועלכע איז בעשטעטיגט דורך די ליכוועס קענען אַלע אויסקויפען דעם
די צייטווייליגע פערוואַלטונג. 539

מין. זאַלעסקי וועגען דער אויסערן-פּאָליטיק

נאָהענטסטע סעסיע פון פעלקער-בונד. — ענטוואַקלונגס און עקאָנאָמישע קאָנפערענצען. — האַנדעלס-אונטערהאַנדלונגען מיט דייטשלאַנד. — מין. זאַלעסקי און לוסיען וואָלף. — „נומערוס קלאַוזוס“ און פרעמדען-פראַגע. — גאַראַנטיע-אָפּמאַכען מיט די סאָוויעטען. — בעגעגעניש פון טשיטשערינען מיט מין. זאַלעסקי.

געשפּרעך פון „נייעם פאָלקסבלאַט“ מיט'ן אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי.

וואַרשאַ, 27 טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) היינט אַ זייגער אין אָוונט איז פאָרגעקומען אַ פּרעסע קאָנפערענץ אין אויסערן-מיניסטעריום.

די קאָנפערענץ האָט געעפנט דער אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי, וועלכער האָט אָנגעוויזען אויף דער קומענדיגער אַרבייט וואָס שטעהט פאַר פוילען אויף דער נאָהענטער סעסיע פון פעלקער-בונד און די נאָהענטע אינטערנאַציאָנאַלע קאָנפערענצען פון ענטוואָקלונג און עקאָנאָמיש-ווירטשאַפטליכע.

דער מיניסטער האָט אָנגעוויזען, אויף דעם גאַנצען קאָמפּלעקס פראַגען און האָט ערקלערט, אַז אגם פוילען איז נישט דירעקט פאַראינטערעסירט אין זיי, איז זי דאָך אונדירעקט שטאַרק אויפמערקזאַם, בעזונדערס אין דער ענטוואַקלונגס-און ווירטשאַפטליכע קאָנפערענצען. דירעקט איז פוילען נאָר גוגע די קומענדע הלואה פון פעלקער-בונד פאַר דאַנציג.

אין אַ לענגערער דיסקוסיע איז אויפגעקלעהרט געוואָרען די פראַגע פון די פּוילישע - דייטשע אונטערהאַנדלונגען וועגען שליסען אַ האַנדעלס-טראַקטאַט.

די אונטערהאַנדלונגען ריהרען זיך לאַנגזאַם פון אָרט, הגם עס זענען פאַרהאַן ריין-טעכנישע שוועריגקייטען, פון איין זייט האָט דייטשלאַנד צוגעשטעלט אַ ספּעציפיקאַציע פון 600 אינדוסטריע-אַרטיקלען און פוילען פון 200 אַגראַר-אַרטיקלען.

אין אַ פּריוואַטען געשפּרעך מיט אייער מיטאַרבייטער האָט דער לעצטער בעריהרט די פראַגען וועגען דעם וואָס לוסיען וואָלף האָט זיך אויסגעדריקט, אַז ער איז אומצופרידען מיט דעם וואָס דער אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי האָט נישט געהאַלטען זיין הבטחה וועגען ערלעדיגען די פראַגע פון די פרעמדע.

דער מיניסטער זאַלעסקי האָט געענטפערט, אַז ער האָט אַרויסגעשיקט צוויי בריף צו לוסיען וואָלף: איינעם וועגען „נומערוס קלאַוזוס“ און דעם צווייטען וועגען דער פרעמדען-פראַגע, דער מיניסטער האָפט, אַז די בריף קלעהרען איינגאַנצען אויף די לאַגע און עס וועלען נישט איבערבלייבען קיין שום ספקות.

אייער מיטאַרבייטער האָט ווייטער געפרעגט, צי ס'קומען נאָך ווייטער פאַר די אונטערהאַנדלונגען מיט סאָוויעטען-רוסלאַנד וועגען שליסען אַ גאַראַנטיע-אָפּמאַך.

דער מיניסטער האָט געענטפערט, אַז זיי קומען פאָר אָבער אין אַ זעהר לאַנגזאַמען טעמפּאָ.

פון דער אַנדערער זייט דערוויסט זיך אייער קאָרעספּאָנדענט, אַז די אונטערהאַנדלונגען מיט רוסלאַנד וועלען איצט אָננעהמען אַ שנעלע ווענדונג, די לייטונג פון די דאָזיגע אונטערהאַנדלונגען זענען איצט איבערגעגאַנגען אין די הענד פון סאָוויעטישען פאָלקס-קאָמיסאַר פאַר אויסערע ענינים טשיטשערין. ס'איז אויך מעגליך, אַז טשיטשערין וועט אויף זיין צוריקרייזע פון פאַריז זיין אין וואַרשאַ, וואו דער גאַראַנטיע-אָפּמאַך מיט פוילען וועט פינאַליזירט ווערען, ס'איז אויך נישט אויסגעשלאָסען, אַז מיניסטער זאַלעסקי זאָל זיך בעגעגענען מיט טשיטשערינען אין אויסלאַנד.

די רעגירונג וויל רעכענען בשלום מיט די סלאַווישע מינדערהייטען.

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) אין די סיים-קרייזען ווערט שטאַרק קאָמענטירט די גאָמינאַציע פון האָלובקאַ, אַלס פּרעזעס פון פּאָליטישען און עקאָנאָמישען ביי-ראַט ביים מיניסטעריום אויפ'ן אָרט פון דעפּ. וויעזשביצקי, וועלכער האָט דימיסיאָנירט.

מ'זעהט דערין איינעם פון די שריט וואָס די רעגירונג נעהמט אונטער צו מעסיגען די טאַקטיק בנוגע די סלאַווישע מינדערהייטען.

דאָס איז אויך די סבה פון בעשטימען קאָרסאַקין אַלס סטאַניסלאַוואָווער וואָיעוואָדע און פון דער רייזע פון פּרעמיער פּילסודסקי קיין ווילנאַ.

איינגיכען זאָל מאַרשאַל פּילסודסקי צוליב דער זעלבער סבה אָפּפאָהרען קיין וואָהלין.

גרויסער פּויערים-צוזאַמענפאָהר אין קראָקאָ.

קראָקאָ, 27 (טעלעפאָניש) מאָרגען הויבט זיך אָן אין קראָקאָ דער פּויערן-קאָנגרעס גערופען דורך „פּיאַסט“, אין דער זעלבער צייט אָרגאַניזירט די לינקע פּויערים-פּאַרטיי אַ גרויסען צוזאַמענפאָהר אין שטאָט.

די פּיאַסטאָווצעס און סטאַפּינסקי'ס אָנהענגער אָרגאַניזירען אין דער זעלבער שעה אַ צוג אויף וואַוועל.

„נאַפּזשוד“ טרעט שאַרף אַרויס געגען די „פּיאַסטאָווצעס“ פאַר'ן אָרגאַניזירען דעם קאָנגרעס.

אַ מלך פאַר פּוילען?

וואַרשאַ, 27. (טעלעפאָניש) דער „פּושעגלאָנד-וויעטשאָרני“ מעלדעט אַז די ווינער צייטונגען האָבען אַרויסגעלאָזען אַ סענסאַציאָנעלען בלאָף, אַז דער מאַרשאַל פּילסודסקי פּאָרסירט אויפ'ן פּוילישען טראָן אַ זוהן פון געוועזענעם עסטרייכישען קייזער אָטאָן האַבסבורג.

פּרעסע דעקרעט אַריינגעטראָגען אין סיים.

וואַרשאַ, 27. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) היינט 1 בייטאָג איז פון פּרעזידיום פון מיניסטערן-ראָט אַריינגעשיקט געוואָרען דער פּרעסע-דעקרעט.

די פראַגע פון דעקרעט וועט אַלזאָ נאָכאַמאָל קומען אויפ'ן פּלענום פון סיים.

פּראָקוראָטור שליסט די ריגער קולטור-ליגע.

ריגאַ, 27 (פּס. טעל.) די ריגער קולטור-ליגע, וועלכע עקזיסטירט שוין איבער 4 יאָהר אין ציילט איבער 300 מיטגלידער איז נעכטען אויפ'ן סמך פון אַ פאַראָרדנונג פון דער פּראָקוראָטור צייטווייליג געשלאָסען געוואָרען. דעם 13-טען ד. ח. איז אין דער פּראָקוראָטור אַריינגעקומען אַן אָנקלאַגע געגען דער בעטיגקייט פון דער קולטור-ליגע. היות דער פּראָקוראָר האָט לויט'ן עקזיסטירענדען געזעץ דאָס רעכט צו שליסען אַ געזעלשאַפט ביז די בעשולדיגונגען נעגען איהר ווערען אויפגעקלערט אין געריכט, האָט ער אין דעם פאַל אויסגענוצט זיין רעכט און פאַראָרדנעט דער פּאָליציי די קולטור-ליגע צו שליסען.

נעכטען איז פון פּאָליציי-בעצירק אַזאַ מעלדונג אָנגעגעבען געוואָרען דער פערוואַלטונג. ביז שפּעט אין אָוונט האָט דיזשורירט אין קולטור-ליגע פּאָליציי. נעכטען האָט מען די מיטגלידער פון קולטור-ליגע נאָך דערלויבט צו ערלעדיגען זייערע בעציהונגען מיט דער אָרגאַניזאַציע. פון היינט אָן איז דאָס בעזוכען דעם קלוב מצד די מיטגלידער פאַרבאָטען.

קיין שום אַרעסטען זענען אין צוזאַמענהאַנג דערמיט נישט פאָרגעקומען.

די פערוואַלטונג האָט שוין אָנגענומען שריט, כדי אויפצוקלערען די לאַגע און פּרובען פועלן, אַז דער פאַרבאָט זאָל אַנולירט ווערען.

קאַמעניעוו רוסישער געזאַנדטער אין איטאַליען.

מאָסקווע, 27 (סּפּ. טעל.) זינאָ גריעוו, וועלכער האָט פערלוירען זיין אַמט אַלס פאָרזיצער פון קאָמאינטערן, צוליב זיין אָפּאָזיציאָנעלע שטעלונג צו דער איצטיגער טאַקטיק פון דער רוסישער קאָמ. פּאַרטיי, איז נאָמינירט געוואָרען אַלס מיטגליד אין פּרעזידיום פון „גאָספּלאַן“.

קאַמעניעוו, דער צווייטער פיהרער פון דער אָפּאָזיציע — איז בעשטימט געוואָרען אַלס סאָוויעטישער געזאַנדטער ביי דער איטאַליענישער רעגירונג.

פערלענגערטע האַנדעלס-שעה'ן און זונטאָג-רוה

רעדעס פון דעפּ. ווישליצקי און ד"ר רייך. — גרויסע קאָנפערענץ אין אַרבייטס-מיניסטעריום.

וואַרשאַ, 27. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט). היינט איז אין אַרבייטס-מיניסטעריום פאָרגעקומען די לאַנג ערוואַרטעטע קאָנפערענץ וועגען פערלענגערען די האַנדעלס-שעה'ן און די פראַגע פון זונטאָג-רוה.

אויף דער קאָנפערענץ זענען אָנוועזענד געווען די פאָרשטעהער פון סוחרים, קליינהענדלער און אַרבייטער. די יודישע פּאַסלאַטען זענען פאָנאַנדערגעטיילט געוואָרען אין קאַטעגאָריעס. די ערשטע מיט דעפּ. ווישליצקי בראש האָט זיך אַרויסגעזאָגט פאַר אָפּען-האַלטען די געשעפטען 12 שעה טעגליך; די צווייטע, וועלכע ס'האָט פערטרעטען דער פאָרשטעהער פון די קליינהענדלער ה' מאַלקין האַלט אַ 12-שעה'דיגען האַנדעלס-טאָג נאָר פאַר קליינהענדלער. אַ דריטע פון דעפּ. רייך האָט זיך אַרויסגעזאָגט פאַר 12 שעה'דיגען האַנדעלס-טאָג פאַר זאַדע-וואַסער, קרעמער און שפּייז-געוועלבער.

בעת דער דיסקוסיע האָט זיך אַרויסגעוויזען אַן איינהייטליכער פראָנט פון די אַרבייטער, וועלכע האָבען זיך קאַטעגאָריש אַרויסגעזאָגט געגען פערלענגערען די האַנדעלס-שעה'ן.

די פּוילישע סוחרים זענען פּרינציפּיעל פאַר 12 שעה'דיגען האַנדעלס-טאָג, אָבער מיט אַ גרויסע דיפערענצירונג פון די געוועלבער.

דאַן איז די קאָנפערענץ איבערגעגאַנגען צו דער פראַגע וועגען זונטאָג-רוה.

דעפּ. ווישליצקי האָט אָנגעוויזען, אַז די פראַגע ווערט בעהאַנדעלט אויף אַ טראַגישען אופן. די פּראָדוקציע פאַלט, די קאָנסומציע פערקלענערט זיך און די רעגירונג נעהמט אָן מיטלען צוצוהעלפען צו די דאָזיגע ערשיינונגען, אַז דער פּויער קומט זונטאָג פון דאָרף אין שטאָט איינקויפען טרעפט ער די געוועלבער פערמאַכט און די שענקען אָפען, דעפּ. ווישליצקי לעגט פאָר, אַז די געוועלבער זאָלען זונטאָג זיין צו בעת דעם גאָטעסדינסט און זאָלען געעפענט ווערען פון 1 ביז 4 בייטאָג.

דעפּ. רייך האַלט אַ לאַנגע פּרינציפּיעלע רעדע, אין וועלכער ער בעריהרט אַ גאַנצע רייהע פּראָבלעמען וואָס שטעהען אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם זונטאָג-רוה, ער בעריהרט אויך די ירידה פון דער פּראָדוקציע און דערצעהלט, אַז דער געוועזענער אַרבייטס-מיניסטער דער כאָדעק סמולסקי, האָט איהם אַליין ערקלערט, אַז מ'וואָלט שוין געדאַרפט מאַכען אַ סוף מיט דעם זונטאָג-רוה.

אויך סטאַניסלאַוו גראַבסקי, זאָגט ד"ר רייך, האָט ערקלערט, אַז די פראַגע פון זונטאָג-רוה האָט געקענט ערלעדיגט ווערען ווען נישט די פּ. פּ. ס. דעפּ. רייך זאָגט, אַז אויב די פּ. פּ. ס. וועט בעשטעהן צו מאַכען ענדערונגען אין זונטאָג-רוה, געהמט ער זיך אונטער דעם ענין אַדורכצופיהרען ביי אַלע נאַציאָנאַליסטישע ריכטונגען.

דער געוו. מיניסטער סקולסקי האָט פערלאַנגט, אַז מ'זאָל איהם אָנווייזען איין לאַגער, וואו ס'עקזיסטירט נישט דער צוואַנגס-זונטאָג רוה, מ'האָט איהם אָנגעוויזען עטליכע אָזעלכע לענדער, אָבער די פראַגע האָט זיך נישט געריהרט פון אָרט.

די פאָרשטעהער פון די אַרבייטער-פּאַרטייען, צוזאַמען מיט ה' אָקרענט (בונד) האָבען זיך אַרויסגעזאָגט געגען די פאָסטולאַטען פון די דעפּוטאַטען ווישליצקי און רייך. ס'האָט זיך אַרויס-געזאָגט געגען אויך דער פאָרשטעהער פון האַנדעלס - אָנגעשטעלטען - פעראיין זשע לאַנג 25.

די קאָנפערענץ האָט קיין שום בעשלוסען נישט אָנגענומען, ווייל זי איז געווען אַ ריין אינפאָרמאַטיווע.

אָבגעלעגט דעם טערמין

פון רעווידירען די מאָנאָפּאָל-קאָנצעסיעס.

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט). אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם בעשלוס פון מיניסטאָרען-ראָט וועגען אָבלעגען דעם טערמין פון אַדורכפיהרען די רעוויזיע פון די מאָנאָפּאָל-קאָנצעסיעס, האָט זיך אייער קאָרעספּאָנדענט געווענדעט צו דעפּ. פּראָסטיג, וועלכער האָט ערקלערט פאָלגענדעס.

לויט דעם, ווי איך האָב זיך דער-וואוסט אין מאַסגעבענדע קרייזען, גיט דער לעצטער בעשלוס פון דעם מיניס-טאָרען-ראָט די מעגליכקייט אָבצולעגען דעם טערמין פון אַדורכפיהרען די רע-וויזיע פון די מאָנאָפּאָל - קאָנצעסיעס אויף אַנדערהאַלבען יאָהר.

דער געזעץ-פּראָיעקט זעהט פאָר דעם לעצטען טערמין פון אַדורכפיהרען די רעוויזיעס דעם 31. דעצעמבער 1926, לויט דעם איצטיגען בעשלוס איז דער טערמין אָבגעלעגט געוואָרען אויפ'ן 1. יולי 1928. אַזוי-אַרום וועט די רעוויזיע אַדורכגעפיהרט ווערען בהדרגה. ווייטער זענען אַריינגעפיהרט געוואָרען ענדע-רונגען, וועלכע גיבען די מעגליכקייט איבערצולאָזען די קאָנצעסיעס ביי בע-זיצער, וועלכע זענען אַלט איבער 50 יאָהר און ביי בעזיצער, וועלכע האָבען גרויסע פאַמיליעס און האָבען זייערע קאָנצעסיעס פון פאַר דער מלחמה.

די נאָהענטסטע זיצונג פון סיים.

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) ווי מיר דערוויסען זיך וועט די נאָהענטסטע זיצונג פון סיים פאָרקומען דעם 6 טען, אָדער 7-טען דעצעמבער, אויף דער טאָג-אָרדנונג געפינט זיך דער פּונקט וועגען אָפּשאַפען דעם פּרעסע-דעקרעט.

הכחשה פון אויסערן-מיניסטער.

וואַרשא, 27 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) די לעצטע צייט האָט זיך אין די דייטשע פּרעסע בעוויזען אַ ידיעה, אַז אויבער-שלעזיען זאָל איינגעשלאָסען ווערען אין די מערב-וואָיעוואָדזטוועס פון קאָנגרעס פּוילען.

דער אויסערן - מיניסטער זאַלעסקי לייקענט קאַטעגאָריש אָפּ די דאָזיגע טענדענציעזע קלאַנגען.

רומענישער קעניג פערדינאַנד קראַנק

די קעניגין זאָל תיכף צוריקקומען היים בוקאַרעשט.

בעלגראַד, 27 (אַטע) דער רומענישער מיניסטער אַנגעלעסקו איז אַרויסגעפאָהרען קיין שערבורג, כדי צו בעגעגענען די רומענישע קעניגין, אַז זי זאָל זיך אומקעהרען קיין בוקאַרעשט.

די לעצטע ידיעות וועגען דער געזונד - צושטאַנד פון רומענישען קעניג זענען זעהר ערנסטע, די דאָקטוירים האַלטען, אַז די קאַטאַסטראָפע קען קומען יעדען מאָמענט. ס'זענען זיך שוין אפילו פאָנאַנדערגעגאַנגען קלאַנגען, אַז דער קעניג איז געשטאָרבען, נאָר צוליב פּאָליטישע טעמים ווערט דאָס געהאַלטען בסוד.

רעזאָלוציעס פון דער „אָזעט“-קאָנפערענץ.

מאָסקווע, 27 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.אַ.) די „אָזעט“-קאָנפערענץ האָט אָנגענומען פאָלגענדע רעזאָלוציעס: אויסהעלענדיג די רעדע פון פאָרזיצענדען פון „וציק“ קאַלינין, בעגריסט די קאָנפערענץ די קלאָרקייט, מיט וועלכער די רעגירונג פון ס.ס.ס.ר. האָט אויפגעשטעלט די נאַציאָנאַלע פראַגע בכלל און די יודישע בפרט. די דאָזיגע שטעלונג פיהרט צו עקאָנאָמישע געזונד-מאַכונג פון די יודישע מאַסען און קולטורעלער ענטוויקלונג.

אין דער נייער פערוואַלטונג זענען געוועהלט געוואָרען 49 מיטגלידער, אין ראָט — 86.

לאָדז. 28. נאָוועמבער 1926

„נײַער פאָלקסבלאַט“

לאָדז. 28. נאָוועמבער 1926

טאַשקעס

אין דער גרויסער שאָדען, וואָס זיי ברענגען.

אין דעם אָרגאַן פון דער „עסטרייכישער פּאָליטישער געזעלשאַפט“ אין ווין האָט אַ פאָרשטעהער פון דער פּוילישער געזאַנדשאַפט, פּראָפ. פּאַרנעס, געהאַלטען אַ רעפעראַט, וועגען דער יודען-פראַגע. ער האָט דאָרט פאַר די פאָרשטעהער פון דיפּלאָמאַטישען קאָרפּוס, וועלכע זענען געקומען הערען אַן אָביעקטיווען רעפעראַט וועגען יודען אין פּוילען — געליפערט אַ לעקציע, וואָס וואָלט זיך גיכער געפּאַסט פאַר די פיהרער פון די פּוילישע אַנטיסעמיטישע פּאַרטייען, אָבער בכל אופן נישט פאַר אַן אָפיציעלען פאָרשטעהער פון דער פּוילישער מלוכה אין אויסלאַנד.

משמעות, אַז די פּוילישע רעגירונג האָט נישט קיין גליק אין איהר אויסלענדישער פּראָפּאַגאַנדע, און מיר יודען האָבען נישט קיין גליק צו אונזערע אָדער הלבנע משומדים, צו וועלכע ס'געהערט אויך ד"ר פּאַרנעס. אין דעם פּוילישען דיפּלאָמאַטישען קאָרפּוס זענען יודען כמעט אינגאַנצען נישט פאָרטראָטען און אויב דאָרט געפינט זיך שוין יאָ אַ יוד אויף אַ רפואה, מוז דאָס באַטירליך זיין אַ רענעגאַט, וועלכער פערהאַסט זיין אייגען פאָלק. און אַט די דאָזיגע קאַריעריסטען מיינען דאָס, אַז דער אַנטיסעמיטיזם וועט זיי מיטהעלפען צו מאַכען אַ קאַריערע. מיר קענען אָבער דעם געעהרטען ד"ר פּאַרנעס בערוהיגען, אַז אויך אין פּוילען איז שוין ביים היינטיגען טאָג דער אַנטיסעמיטיזם נישט אַזאַ גוראַנטע סחורה און ס'איז שווער צו גלויבען, אַז דעם „רעפערענט“ וועגען דער יודען-פראַגע, ד"ר פּאַרנעס, זאָל זיך איינגעבען צו מאַכען אַ קאַריערע אויף דעם אַנטיסעמיטישען פערדל.

געזאָגט האָט דער „מה יפית ניק“ ד"ר פּאַרנעס: 1) אַז די פּוילישע יודען זענען אַנ'עלעמענט, וועלכען ס'איז זעהר שווער צו פאַרדאַנגען, מחמת זיי ווילען זיך בשום אופן נישט לאָזען אַסימילירען; 2) יודען זענען באַגאַנגען אַ גרויסען חטא, וואָס זיי האָבען מיטגעווירקט, אַז די מינדערהייטס-רעכט זאָלען גאַראַנטירט ווערען אין אַ ספּעציעלען טראַקטאַט, אַנריהרענדיג דערמיט די סוּבערעניטעט פון פּוילען.

מיט דעם שטעלט זיך אָבער נישט אויס דער לאַנגער צעטעל חטאים, וועלכע פּראָפ. פּאַרנעס וואַרפט פאַר יודען.

יודען, דערצעהלט ער אונז, זענען פון אָנהויב אָן געווען שונאים פון פּוילען, און שוין אין יאָהר 1918 האָבען זיך די גאַליציאַנישע יודען פאַראייניגט צוזאַמען מיט די אוקראַינער קעמפענדיג געגען די פּאָליאַקען, און אַז אויך אין גאַוו. דייטשער אָקופּאַציע האָבען די יודען געשטיצט די דייטשע אָקופּאַנטען געגען די פּאָליאַקען.

דאָס סאַמע משונה'דיגסטע איז אָבער דאָס, וואָס דער פאָרשטעהער פון דער פּוילישער געזאַנדשאַפט אין ווין — פּראָפ. פּאַרנעס, טרעט אַרויס צו פאַרטיידיגען דעם עקעלהאַפטען „נום. קל“, דערביי האָט דער מה יפית'ניק, ד"ר פּאַרנעס, פּראָטעסטירט צו די יודישע דעפּוטאַטען פאַר זייער „העזה“ אַרויסצוטרעטען געגען „נום. קל.“ ווי אויך פאַר זייער ווילען „ברעכען די אויטאָנאָמיע פון אוניווערזיטעטען“.

דאָס זענען בקצור די „אינפאָרמאַציעס“, וועלכע ד"ר פּאַרנעס האָט איבערגעגעבען דעם דיפּלאָמאַטישען קאָרפּוס אין ווין וועגען דער יודען-פראַגע.

ס'איז קלאָר פאַר יעדען איינציגען, אַז אַזעלכע „רעפעראַטען“ זענען גאָר בכוח צו דיסקרעדיטירען פּוילען אין די אויגען פון אויסלאַנד און צו ברענגען איהר פיל שאָדען אויפ'ן אינטערנאַציאָנאַלען פאָרום.

אפשר וועט דאָס איצט זיין לערנגעלד פאַר דער פּוילישער רעגירונג, אַז מיט דער הילף פון „מאַשקעס“ וועט זי קיין גוטע שטימונג אין אויסלאַנד נישט שאַפען.

א. צ.

וויצע-פּרעמיער ענטפערט דעפּ. גרינבוים'ן

טעאַטער, שול-וועזען פון גאַצ. מינדערהייטען, קורצע קליידלעך, יודיש-העברעאיש און שאר ירקות.

פרייטאָג איז פאָרגעקומען די וויי־טערדיגע זיצונג פון דער בודזשעט-קאָמיסיע ביים סיים. די זיצונג האָט מאָמענטענווייז געטראָגען אַ פּיקאַנטען און לייכטען כאַראַקטער. ביים באַהאַנדלען די בודזשעט פּאָזיציעס פון קונסט-דעפּאַרטאַמענט, האָט דעפּ. ליפּאַצעוויטש געזאָגט, אַז הײַם אויף די טעאַטערן ווערט אין בודזשעט אַסיגנירט ווייניג, ווערט דאָך אויף זיי אויסגעגעבען זעהר פיל דורך די זעלבסטפערוואַלטונגען. אַזוי צ. ב. קאָסטען אַט די טעאַטערן אין וואַרשע 5 מיליאָן זל. אַ יאָהר, וואָס ס'מאַכט אויס 10 זל. אויף אַ בעזוכער. ביי דער געלעגענהייט בעמערקט דער רעדנער, אַז אייניגע אַרטיסטקעס האָבען זעהר שטאַרקע פּראָטעקציעס אין סיים און ביי דער רעגירונג.

דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל האָט געבעטען מיטצוטיילען מעהר איינצעלהייטען וועגען די דאָזיגע „פּראָטעקציעס“. דערויף האָט דעפּ. ליפּאַצעוויטש אָפּגעשיקט דעם וויצע-פּרעמיער נאָך אינפאָרמאַציעס צום דירעקטאָר שליוויגסקי.

נאָכ'ן פאָרענדיגען די דעבאַטען ביי דער צווייטער לעזונג, האָט דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל, וועלכער איז איינציים לייטער פון בילדונגס-מיניסטעריום אָפּגעענטפערט אַלע רעדנער, וואָס האָבען קריטיקירט דאָס מיניסטעריום.

דער מיניסטער אַנערקענט, אַז אייניגע אוניווערזיטעט - פּראָפעסאָרען האָבען נישט קיין פּאַסיגע קוואַליפיקאַציעס, דאָס קומט פאַר צוליב דער שנעלער ענטוויקלונג פון די אַקאַדעמישע שולען.

אָפּשטעלענדיג זיך אויף דער נויטיגקייט פון דער ענטוויקלונג און די פאַך־שולען און אויף די שוועריגקייטען, וואָס זענען מיט דעם פערבונדען, גהעט דער מיניסטער איבער צו דעם שול-וועזען פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען.

פריהער ענטפערט ער אָבער דעם דעפּ. קוויאַטקאָווסקי (כ. ד.) אויף זיין פאָדערונג, אַז דער מיניסטער זאָל פערבאָטען די שילערינס און סטודענטקעס צו טראָגען קורצע קליידלעך (30 סענטימעטער פון דער פּאָדלאָגע) מיט קורצע אַרבעל. דער מיניסטער בעט מ'זאָל איהם בעפרייען פון אַזעלכע זאַכען. וואָס ער קען זיך נישט אויף זיי, דאָס איז אַנ'ענין פון מאָדע, און ס'איז אַ זאַך פון טאַקט מצד די ערציהער, קוראַטאָרען און די דירעקטאָרען. אַזעלכע ענינים קענען דורך קיין מיניסטעריאַלע פאַראָרדנונגען נישט ערלעדיגט ווערען.

דער מיניסטער שטעלט פעסט, אַז זייט דער מאַי-איבערקעהרעניש איז נישט געשאַפען געוואָרען קיין איין שולע פאַר די אוקראַינער, וואָס זאָל זיי פּאָלאָניזירען, אין עטליכען קלאַסען לערנט מען 1 שעה פּויליש און אַ האַלבע שעה צייכנען אויף פּויליש. די פּאָליאַקען האָבען רעזיגנירט אַ העלפט פון'ם רעכט צו לערנען אויסשליסליך אויף פּויליש, און די אוקראַינער רעזיגנירען אויף אַ העלפט פון לערנען אויסשליסליך אויף אוקראַיניש. מ'האָט אַ בעזאָנט אוקראַינער לעהרער, מ'האָט אָבער אויך אָנגעזאָגט פּאָליאַקען און יודען. נאָכדעם גהעט ער איבער צו ענטפערען דעם דעפּוטאַט גרינבוים.

דעפּ. גרינבוים — הויבט אָן דער מיניסטער — האָט געזאָגט אַ זאַך, וואָס האָט מיך אָמשטאַרקסטען אַ מיך געטראָפען — דהיינו: אַז נישט נאָר, וואָס די פּוילישע רעגירונג איז נישט גינסטיג פאַר דער יודישער בעפעלקערונג ביי זיך אין לאַנד, נאָר עפּיס דורך אַ דיפּלאָמאַטישער אינטערווענץ וויל זי נאָך זיי שטערען אין אויסלאַנד. אויב ס'וואָלט ווירקליך געווען אַזוי, וואָלט איך זיך ווירקליך געדאַרפט שעמען.

דעפּ. גרינבוים: — ס'האַנדעלט זיך אין דעם וואָס די יודישע יוגענטליכע, וואָס ענדיגען די העברעאישע מיטעלשולען האָבען נישט קיין צוטריט אין אוניווערזיטעט.

מיניסטער באַרטעל: — דאָס פּראָנצויזישע בילדונגס-מיניסטעריום האָט אונז אַנגעקערעגט, וועלכע דיפּלאָמען גיבען אַ רעכט אַריינצוטרעטען אין די הויך-שולען. דאָס מיניסטעריום האָט צוגעשיקט דעם צעטעל פון די שולען, וואָס האָבען עפּענטליכע רעכט.

דעפּ. גרינבוים: — ס'האַנדעלט זיך אין דעם, אַז די שילער פון די דאָזיגע שולען קענען נישט אַנקומען אין די אוניווערזיטעטען נישט צוליב זייער ווערט, נאָר ווייל זיי האָבען נישט קיין עפענטליכע רעכט!

מין. באַרטעל: — דאָס איז אַ גאַנץ אַנדערער ענין. אדרבא, פאָדערט פאַר זיי די עפענטליכע רעכט, און דען איאר וועט עס קריגען וועט איהר פאַר זיך האָבען אָפען אויך פראַנקרייך.

דעפּ. גרינבוים האָט פאָרגעוואָרפען, אַז מ'לערנט נישט קיין יודישע רעליגיע. אויב אין אַ שולע זענען דאָ 12 קינדער, וואָס ווילען לערנען רעליגיע ווערט זיי דאָס אונטערריכטעט אויפ'ן חשבון פון דער מלוכה אויב מ'וועט מיר אָנגעבען פאַלען וואו דאָס ווערט נישט אויסגעפיהרט, וועל איך די שולדיגע צוציהען צו פעראַנטוואָרטליכקייט. אין בודזשעט אויף 1926, איז אַלס סובסידיע פאַר פּריוואַט-שולען בעשטימט געוואָרען 50.000 זל. ס'איז אָבער נישט איינגעפלאָסען קיין איין ביטע וועגען סובסידיע די דאָזיגע שולען בעקומען גרויסע אונטערשטיצונגען פון די שטאָט-פערוואַלטונגען און דאָס זעהט אויס איז פאַר זיי גענוג (?! די רעד.) אויב דעפּ. גרינבוים וויל אויספּרובען דעם גאַ-נג וועלען פונ'ם מיניסטעריום, זאָל ער אַרויספאַרען אַ פאַר אַזעלכע ביטעס.

דעפּ. גרינבוים: — כ'וועל אַרויסרופען און אויספּרובען.

מין. באַרטעל: — דעפּ. גרינבוים און זיינע חברים האָבען אַ מאָל אַ מאָל איניטערווענירט ביי מיר וועגען מאַטורא-עקזאַמענס און עקזאַמענ-ציאָנס-קאָמיסיעס פאַר די שולען מיט דער יודישער און העברעאישער אונטעריכטס-שפּראַך, זיי האָבען אָבער נישט אויפגעקלערט, צי דאָס איז אַ פּאָליטישע צי גאָר אַ זאַכליכע פראַגע.

דעפּ. גרינבוים: — דאָס איז אַ פּאָליטישע פראַגע.

מיניסטער באַרטעל: — אויב עמיץ לערנט אין אַ שפּראַך, וואָס ער האָט פאַר איהר נישט קיין ענטשפּרעכענדען מומחה אין די פּריוואַט שולען מיט עפענטליכע רעכט און נישט אין די מלוכה-שולען, מוז ער דעם מאַטורא-עקזאַמען בעלעגען אין פּויליש. אין פאַלען ווען ער בעזיצט נישט גענוגענד די פּוילישע שפּראַך און קען זיך נישט פריי אויסדריקען אין טעכנישער טערמינאָלאָגיע, בין איך גרייט צו געבען צו דער עקזאַמינאַציאָנס-קאָמיסיע אַ ספּעציאַליסט, וואָס זאָל איהם אַרויסהעלפען.

כ'בין נישט קאָמפּעטענט — זאָגט וויי־טער דער מיניסטער — אָבער איך האָב געוויסע ספקות, צי מ'קען לערנען מאַטעמאַטיק אָדער נאַטור וויסענשאַפט אויף העברעאיש אָדער יודיש (?!!! רעד.) אָבער אַחוץ דעם שיינט מיר, אַז מיינע דעציזיעס זענען ריכטיגע און גערעכטע.

דעפּ. גרינבוים: — גערעכט זענען זיי נישט!

שפּעטער איז אָנגענומען געוואָרען אין דער צווייטער לעזונג דער בודזשעט פון בילדונגס-מיניסטעריום, ליוט'ן פאָרשלאָג פון מיניסטער, איז דער פּרעליימינירטער בעטראַג פערגרעסערט געוואָרען אויף 1 מיליאָן זל. אויף אויסצובויען אַ געביידע פאַר'ן בילדונגס-מיניסטעריום.

אַ יודישע רעפּובליק אין רוסלאַנד.

גרויסע דעבאַטע אויף דער קאָנפערענץ פון „אָזעט“.

(קאָרעספּאָנדענץ פון מאָסקווא צום „נייעם פאָלקסבלאַט“).

פון דער גרויסער רעדע, וואָס דער פאָרזיצער פון דער אָזעט-קאָנפערענץ לאַרין, האָט געהאַלטען איז כדאי צו ברענגען נאָך פאָלגענדע שטעלע; לאַרין מיינט, אַז צוליב דעם, וואָס די גרעסטע מעה-הייט פון די קאָלאָניסטען שטאַמען פון אוקראַינע, וואו די לאַנדווירטשאַפט איז דער עיקר אַ תבואה-ווירטשאַפט, ווערט דער דאָזיגער טיפּ איבערגעטראָגען אויך אין דער יודישער לאַנדווירטשאַפט דאָס קען לויט דער מיינונג פון לאַרינ'ען, אין די נאָהענטסטע יאָהרען האָבען שווערע פאָלגען פאַר דער יודישער קאָלאָניזאַציע, ווייל די דאָזיגע ווירטשאַפט ברענגט ווייניגער הכנסה, ווי יעדע אַנדערע, די יודישע לאַנדווירטשאַפט מוז ווערען אַ ווירטשאַפט פון פיה-צוכט, פון טעכנישע קולטורען א. א. וו.

צום סוף פון זיין רעדע האָט לאַרין אָנגעוויזען, אַז „אָזעט“ דאַרף זיין אַנ'אינטערנאַציאָנאַלע אָרגאַניזאַציע, וועלכע פערנעהמט זיך נישט מיט פּראָפּאַגאַנדע פון קאָמוניזם אָדער אַנטי-רעליגיעזקייט, „אָזעט“ דאַרף האָבען דעם איינציגען ציל מיטצווירקען דאָס בעזעצען פון די ברייטע יודישע פאָלקס-מאַסען אויף ערד.

לאַרין האָט אויך ערקלערט, אַז די יודישע קאָלאָניזאַציע-בעוועגונג אין רוסלאַנד דאַרף נישט בעטראַכט ווערען אַלס אַ בעוועגונג, וואָס איז געווענדעט געגען ציוניזם „ווען אָבער, האָט ווייטער געזאָגט לאַרין, די ציוניסטישע וועלט-אָרגאַניזאַציע וואָלט געשטערט דער יודישער קאָלאָניזאַציע, וואָלט אַזאַ פערטעדיגע האַנדלונג אין בעצוג צו די פעראָרימטע יודישע מאַסען בעדייט אַ טויט-קלאַפּ פאַר'ן ציוניזם“.

דער וויצע-פאָרזיצער פון „אָזעט“ ה' ווייגשטיין האָט מסכים געווען מיט די אויספיהרונגען פון לאַרינ'ען. ווייגשטיין האָט אונטערגעשטראָכען די גרויסע פערדינסטען פון די אויסלענדישע יודישע געזעלשאַפטען פאַר דער יודישער קאָלאָניזאַציע-טעטיגקייט אין רוסלאַנד איבערהויפּט פון אַגראָ-דזשאָינט, „יק"א“ און „אָרט“. די סאָוויעט-רעגירונג איז גרייט צו געבען יעדער אויסלענדישער געזעלשאַפט די זעלבע פרייהייט פון בעוועגונגען און מעגליכקייטען צו אַרבייטען, פון וועלכע עס געניסען די דערמאָנטע געזעלשאַפטען.

אַ גרויסע סענסאַציע האָט אַרויסגערופען די רעדע פון פיהרער פון דער „יעווסעקציע“ מערעזשין, וועלכער האָט אויך אונטערגעשטראָכען, אַז די יודישע קאָלאָניזאַציע-טעטיגקייט אין סאָוויעט-רוסלאַנד איז נישט געווענדעט געגען ציוניזם און אַלס בעווייז האָט ער אָנגעוויזען, אַז פיל ציוניסטען זענען מיטגלידער פון דער געזעלשאַפט „אָזעט“.

מיר האָבען שוין טעלעגראַפיש מיטגעטיילט וועגען דער שאַרפער דיסקוסיע אַרום דער פראַגע פון דער „יודישער רעפּובליק“ אַלס לעזונג און ציל פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין סאָוויעט-רוסלאַנד. פאַר אַ יודישע רעפּובליק האָבען זיך אַרויסגעזאָגט די אוקראַאינישע. דאָגעגען די „יעווסעקציע“ ווענען-שאַרף אַרויסגעטרעטען געגען דעם דאָזיגען פּראָיעקט.

דער הויפּט-רעדנער מצד די אוקראַאינישע איז געווען אברהם בראַגין, דער איניציאַטאָר פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע און פון אַ יודישער רעפּובליק אין סאָוויעט-רוסלאַנד. בראַגין האָט וואַרם פערטיידיגט די אידעע פון אַ יודישער רעפּובליק און האָט פאָרגעוואָרפען די יודישע קאָמוניסטען, איבערהויפּט די פיהרער פון דער „יעווסעקציע“, אַז זיי איגנאָרירען און בעזייטיגען די יודישע נאַציאָנאַלע טענדענצען אין דער קאָלאָניזאַציע-בעוועגונגען בשעת די פיהרענדע פּערזענליכקייטע, פון סאָוויעט - רוסלאַנד ווי קאַלינין, טשיטשערין און פּעטראָווסקי האָבען קלאָר ערקלערט, אַז אַ געדיכטע יודישע ערד-קאָלאָניזאַציע מוז ברענגען צו אַנ'אויטאָנאָמיע פון דער טעריטאָריע, וואָס וועט בעזעצט ווערען דורך יודען.

מצד דער יעווסעקציע האָט גענומען דאָס וואָרט טשעמערינסקי, וועלכער האָט ערקלערט, אַז פּרינציפּיעל שטעלט ער זיך נישט ענטקעגען דער אידעע פון אַ יודישער רעפּובליק. אָבער אַרויסטרעטען מיט דער „יודישער רעפּובליק“ אַלס מיט אַ קריגס-לאָזונג וואָלט געווען אין דער איצטיגער לאַגע שעדליך און אפילו געפעהרליך פאַר דער יודישער קאָלאָניזאַציע-אַרבייט. אגב די יודישע קאָלאָניזאַציע-טעטיגקייט און דאָס אַריינציהען די יודען אין דער אינדוסטריע ווי אויך די קולטור אַרבייט צווישען די יודישע מאַסען טראָגט אַ נאַציאָנאַלען כאַראַקטער, וואָרעם אָט די יעווסעקציע יעדע אויסגעשפּראָכענע נאַציאָנאַליסטישע טענדענץ אין דער דאָזיגער טעטיגקייט.

נאָך טשעמערינסקי'ן האָט גענומען אַ וואָרט לאַרין און ערקלערט, אַז ער איז נישט מסכים מיט דער שטעלונג פון די יודישע קאָמוניסטען. די יודען, האָט לאַרין ערקלערט, האָבען דורכאויס דאָס רעכט צו טעריטאָריאַלער אומאָבהענגיגקייט און צו אַ יודישער רעפּובליק. ספּעציעל האָט לאַרין אָנגעגריפען ליטוואַקאָוו'ן פאַר זיינע אַרויסטרעטונגען געגען בראַגינען, וועלכען ער, לאַרין, בעצייכנט אַלס אַ פעהיגען פּובליציסט און יודישען טאַציאַלען קעמפער. די קאָמוניסטישע פּאַרטיי מוז דערשטיצען דעם ווע־ט פון אַזעלכע אונפּאַרטייאישע אינטעליגענטען, וועלכע ווידמען זיך דער ענטוויקלונג פון סאָוויעט-רוסלאַנד.

טשעמערינסקי האָט אין נאָמען פון דער יעווסעקציע געענטפערט, אַז זיי אַנערקענען נישט לאַרינען דאָס רעכט צו זאָגען אַ דעה אין יודישע פראַגען. ער, טשעמערינסקי, שטעלט פעסט, אַז נאָר די „יעווסעקציע“ האָט דאָס רעכט צו רעדען אין נאָמען פון די יודישע מאַסען.

דאס לאדזשער לעבען

28
זונטאג
כב
כסלו תרפ"ז

נאוועמבער
זון-אויפגאנג 6.13
זון-אונטערגאנג 4,27
לענג פון טאג. 11

קאנטראל-פערזאמלונגען.

מארגען, מאנטאג.

יאהרגאנג 1896.

(לעשנא 9) די וואס זייערע נעמען הויבען זיך אן: – Z, W, U, T, P,

יאהרגאנג 1897.

(קאנסטאנטינער 81) די וואס זייערע נעמען הויבען זיך אן:– Z, W, U, T,

יאהרגאנג 1899.

(קאנסטאנטינער 62) די, וואס זייערע נעמען הויבען זיך אן מיט B, A, C, D, E, F, G, H, Ch, J, K. דינסטאג אלע איבריגע.

יאהרגאנג 1900.

(סקלאדאווע 40) די, וואס זייערע נעמען הויבען זיך אן מיט B, A, C, D, E, F, G, H, Ch, I, J, K. דינסטאג אלע איבריגע.

יאהרגאנג 1901.

(קאנסטאנטינער 81) די, וואס זייערע נעמען הויבען זיך אן: Ł M N O P R Z, W, U, T, S, – דינסטאג

צו די פערזאמלונגען דארף מען זיך מעלדען פונקט 9 א זייגער אינדערפריה טיטצעמענדיג מיט זיך דאס מיליטער-ביכעל מאביליזאציאנס-קארטע און אנדערע מיליטער-דאקומענטען.

רשימות פון די יאהרגענג: 1906, 1905 און 1904.

מעלדען זיך אויף טראוגוטא 10 אין די שעה'ן פון 8 אין דערפריה ביז 3 נאכמ. שבת – פון 8 ביז האלב 2.

יאהרגאנג 1906.

היינט ד. 24. די, וועמענס פאמיליען-נעמען ס'הויבען זיך אן מיט די אותיות Ł, L, דינסטאג M.

ווער

הערט בעפרייט פון מיליטער-דינסט?

(או) צוליב די אפטע אנפראגען וועגען דעם, ווער ס'ווערט איינגאנצען בעפרייט פון מיליטער-דינסט ערקלערען מיר! 1) דער, וועמ ס'איז איינגאנצען נישט פעהיג צו מיליטער-דינסט; 2) ווער ס'האט דורך א געריכטס-אורטייל פערלוירען די בירגערליכע רעכט און 3) א פרעמדער בירגער.

נאוועמבער אויפשטאנד.

(מ) מאנטאג דעם 29 נאוו. וועט אין קינא „אשוויאטא" פארקומען א פייערליכקייט לכבוד דעם פוילישען נאוועמבער-אויפשטאנד.

ביי די האנדעלס-אנגעשטעלטע

(–) ביים האנדעלס-אנגעשטעלטען פעראיין (קאשטשושקי 21) איז געגרינדעט געווארען א סעקציע פון אנגעשטעלטע אין אפטייק-סקלאדען און פארפומעריע-געשעפטען.

מאנטאג קומט פאר די ארגאניזאציאנס-פערזאמלונג פון דער סעקציע.

Sidol
פוצט מעטאלען, שויבען, שפיגלען, גלאזווארג און מארמור
בלענדענד

פרעסע-קאנפערענץ ביים וואיעוואדע.

(–) פרייטאג איז אין דער וואיעוואדזטווע אונטער'ן פארזיץ פון וואיעוואדע יאשטשאלט פארגעקומען א קאנפערענץ מיט די פארשטעהער פון דער לאדזשער פרעסע.

דער וואיעוואדע יאשטשאלט האט ערקלערט, אז ער גיט זיך אפ א רעכענונג וועגען דער וויכטיגער אויפגאבע פון דער פרעסע אין דער געזעלשאפט.

דער וואיעוואדע האט אין פארם פון א בעריכט דערצעהלט וועגען דער וויזיטאציע, וואס ער האט געמאכט אין דער לאדזשער וואיעוואדזטווע. דער וואיעוואדע האט ווייטער אנגעוויזען, אז די צאהל

רויב - אנפאלען

אין דער לאדזשער וואיעוואדזטווע האבען זיך פערקלענערט, דאגעגען האבען זיך אהן ערך פערגרעסערט די צאהל

גנבות

צו דעם העלפט צו די ארבייטסלאזיקייט און די לאנגע נעכט. דער וואיעוואדע האט אנגעוויזען, אז די פאליציי איז זעהר שווער צו פערפאלגען די באנדיטען, וויל

אין פיל שטעטלעך זענען נישטא קיין טעלעפאנען

און די פאליצייפאטרולען קענען זיך נישט פערשטענדיגען מיט דער לאדזשער פאליציי.

די דאזיגע לאגע וועט געענדערט ווערען.

דער וואיעוואדע האט ווייטער אנגעוויזען אויף דער אינטענסיווער ארבייט פון דער אפטיילונג פאר געזעלשאפטליכער שוץ ביי דער וואיעוואדזטווע, וועלכע האט זיך בעשעפטיגט מיט אלמנות, יתומים, זויג-קינדער, גייסטיגע-ארבייטער, ארבייטסלאזע וואס בעקומען נישט קיין שום אונטערשטיצונג און דעמאביליזירטע זעלנער.

די וואיעוואדזטווע לעגט גרויס געוויכט אויפ'ן רעגולירען דעם

נאכטען-פערקעהר

אין לאדז, צו דעם צוועק איז א ספעציעלער בעאמטער דעלעגירט געווארען קיין ווארשא, כדי ער זאל זיך בעקענען מיט די לעצטע פארשריפטען, קודם-כל וועט רעגולירט ווערען דאס איינשטייגען און אויסשטייגען פון די טראמווייען.

נאך דער רעדע פון וואיעוואדע האט זיך ענטוויקעלט א לעבהאפטער מיינונגס-אויסטויש צווישען די פרעסע-פארשטעהער און דעם וואיעוואדע.

– ––

אין 10 יאהר ארום

וועלען מיר האבען קאנאליזאציע.

(אס) אין א געשפרעך האט דער איציגער לייטער פון די קאנאליזאציע-ארבייטען אינזש. סטאלקאווסקי געגעבען ערקלערונגען וועגען דעם צושטאנד פון די קאנאליזאציע-ארבייטען און וועגען די ווייטערדיגע אויסזיכטען.

דער אינזש. סטאלקאווסקי האלט, אז די ארבייטען ווערען גוט געפיהרט. נישט קוקענדיג אויף שטענדיגען פינאנץ-מאנגעל און אנדערע שוועריגקייטען, דאס איצטיגע גינסטיגע וועטער האט ערלויבט, אז די ארבייטען זאלען געפיהרט ווערען ווייט אין ווינטער ארייין אויך אין פולען בעטריב. אויב די ארבייטען וועלען געהען אין דעמזעלבען טעמפא, האט געזאגט אינזש. סטאלקווסקי. וועלען די קאנאליזאציע-ארבייטען געענדיגט ווערען אין 10 יאהר ארום.

רעגירונג האט נישט קיין צייט פאר'ן „לאקאטאר"

נישט אנגענומען די לאדזשער „לאקאטאר"-דעלעגאציע. – ווען קומט וויצע-פרעמיער בארטעל קיין לאדז?

(-) אויף דאנערשטאג איז דורכ'ן וויצע-פרעמיער בארטעל פערבעטען געווארען קיין ווארשא א דעלעגאציע פון דער געזעלשאפט „לאקאטאר", וועלכע האט געדארפט פארשטעלען דעם וויצע-פרעמיער און דעם פינאנץ-מיניסטער די פאסטולאטען פון די לאקאטארען אין לאדז. אין לעצטען אויגענבליק האט דער קאבינעט פון וויצע פרעמיער מודיע געווען די געזעלשאפט „לאקאטאר", אז דער וויצע-פרעמיער בארטעל וועט נישט קענען אננעהמען די דעלעגאציע, וויל אזוי גוט ער און אויך דער פינאנץ-מיניסטער זענען איצט בעשעפטיגט מיט דער בודזשעט-דעבאטע אין סיים. די דעלעגאציע וועט ערשט אויפגענומען ווערען מאנטאג.

צוליב דערזעלבער סיבה וועט דער וויצע-פרעמיער בארטעל קומען קיין לאדז ערשט די ערשטע טעג פון דעצעמבער.

––––

צו עס זענען פארגעקומען מיסברויכען אין לאדזשער ארבייטסלאזען-פאנד,

וועט פעסטשטעלען די אויספארשונגס-קאמיסיע. וואס איז געקומען קיין לאדז.

(ס) פרייטאג האט דער וואיעוואדע יאשטשאלט אויפגענומען דעם פארזיצער פון ארבייטסלאזען-פאנד קוליטשקאווסקי. אויף דער דאזיגער קאנפערענץ האט ה' קוליטשקאווסקי געבעטען, אז די וואיעוואדזטווע זאל אינטערווענירען, אז קיין לאדז זאל ווי אמגיכסטען קומען פון ווארשא א ספעציעלע קאמיסיע, וועלכע זאל אויספארשען די פארוואורפען, וואס זענען געגען איהם געמאכט געווארען.

איי צוזאמענהאנג דערמיט איז נעכטען געקומען קיין לאדז דער הויפט-אינספעקטאר פון ארבייטסלאזען-פאנד ה' גראבאווינצקי און דער פארשטעהער פון דער יורידישער אפטיילונג ה' אנדריטש.

די דעלעגאציע איז גלייך אוועק אין ארבייטסלאזען פאנד, וואו זי האט אנגעהויבען צו ארבייטען.

––––

טראגישער זעלבסטמארד פון א זקן.

זיך איבערגעשניטען די אדערן פון ביידע הענד.

(–) נעכטען נאכמיטאג איז אויפ'ן וואקזאל פון פאבריקס-באהן-הויף נעזעסען א 70-יעהריגער מאנספערשוין זעהר ארים געקליידערט.

דאס בלייכע אויסזעהען און די אונרוהיגקייט פון דעם אונבעקאנטען האט געצויגען אויף זיך די אויפמערקזאמקייט פון די אנוועזענדע אויפ'ן באהן-הויף.

אין א געוויסען מאמענט האט דער אונבעקאנטער ארויסגענומען א ברימווע און זיך איבערגעשניטען די אדערן פון ביידע הענד. מ'האט זיך באלד געווארפען, ראטעווען און ארויסגערופען די פאגאטאווע, וועלכע האט דעם זעלבסטמערדער אין א געפעהרליכען צושטאנד אפגעפיהרט אין שטאדטישען שפיטאל. דער נאמען פון זעלבסטמערדער, ווי אויך די סיבה פון זעלבסטמארד האט זיך ביז איצט נישט איינגעגעבען פעסטצושטעלען.

––––

א רויב-אנפאל אויף יודישע סוחרים.

(–) דאנערשטאג ביינאכט זענען דריי באנדיטען אויפ'ן שאסיי זגערזש-אלעקסאנדראוו בעפאלען א גרופע יודישע סוחרים, וואס האבען זיך אומגעקעהרט פון יאריד אין לוטאמירסק. איינער פון די באנדיטען האט אנגעהאלטען די פערד דער צווייטער האט מיט א רעוואלווער אין האנד געהיט, אז קיינער זאל זיך נישט ריהרען פון ארט, און דער דריטער האט געצוומען רעווידירען די סוחרים. ביי זעלדע ווידאווסקא פון זגערזש (קרוטקא 1) האבען די באנדיטען צוגענומען איהר גאנצען פדיון פונ'ם טאג. די אנדערע האבען בעוויזען צו בעהאלטען זייער מומן אין דער קאריטא מיט שעטשקע פאר די פערד. אויספיהרענדיג דעם אנפאל, זענען די באנדיטען אנטלאפען. די קריין-פאליציי אונטער דער אנפיהרונג פון קאמיסאר דאמאנסקי האט פארגענומען אן'אן ספארשונג. נעכטען בעת אנ'אבלאווע זענען ארעסטירט געווארען 3 פערדעכטיגע פערזאנען. זיי וועלען געשטעלט ווערען פאר א שטאנד-געריכט.

רעיעל! בילינ! רעיעל! בילינ!
די נייעסטע פערפומען
קרעמען, טואלעט-זייפען, קעלנישע- און בלומען-וואסערען, פודער
הויביגאן קאטי און אנדערע צו רעדוצירטע פרייזען
עטטפעהלט
Perfumerja DRUKIER
11 ZAWADZKA 11
פאר אנגראסיסטען – ראבאט!

שטאט-ראט.

הענען פערלענגערען די האנדעלס-צייט פאר די חנוכה.

(מ) דאנערשטאג דעם 2-טען דעצעמבער קומט פאר א זיצונג פון שטאט-ראט, אויף וועלכער עס וועלען צווישען אנדערען בעטראכט ווערען די פראגע וועגען ערלויבען אפען צו האלטען לעבענסמיטעל געשעפטען לענגער די געוועלבער אין דער פאר-חנוכה צייט, א חוץ דעם וועלען זיך אנהויבען די בודזשעט-דעבאטען אויפ'ן ערשטען קווארטאל פון 1927.

נייע קאמארניקעס.

(ב) פון 1-טען דעצעמבער וועלען אנהויבען זייער טעטיגקייט די ניי-בעשטימטע קאמארניקעס די ה"ה גאבאראווסקי און וואפאווסקי.

אין צוזאמענהאנג דערמיט וועט די שטאט פונאנדערגעטיילט ווערען אויף אנדערע רעווירען.

אויפ'ן ריים.

(אס) אויף ווסכאדניא 34 האט אן איינוואוינערין פון דעמזעלבען הויז ארייינגעווארפען א זאפאלקע אין ביאלאגישען פילטער, די אנגעזאמעלטע גאזען האבען אויסגעריסען, צוליב וואס עס זענען אויסגעהאקט געווארען א גרויסע צאהל שויבען פון די פענסטער. קיין מענשען האבען נישט געליטען.

פערשידענעס.

דער לאדזשער איינוואוינער ה' יצחק ראזענפעלד האט געענדיגט דעם מעדיצינישען פאקולטעט פון ווארשאווער אוניווערזיטעט מיט'ן טיטול דאקטאר מעדיצין.

(ד) אין צוזאמענהאנג מיט די קלאגען וועגען דער בעפארשטעהענדער אקציע פון די טעקסטיל פעראיינען וועגען העכערען דעם לוין, דערוויסען מיר זיך, אז די קלאגען זענען נישט קיין ריכטיגע, די פעראיינען האבען קיין שום עהנליכע בעשלוסען נישט אנגענומען.

פייערליכע תפלה פאר געפאלענע פאליציאנטען.

( ) נעכטען 10 אינדערפריה איז אין דער לאדזשער קאטעדרע (אויף פעטריקאווער 265) פארגעקומען א פייערליכער גאטעס-דינסט צום אנדענק פון די געפאלענע פאליציי-פונקציאנערען בעת'ן דינסט.

די תפלה איז אפגעהאלטען געווארען דורכ'ן גלח ביסקופ טימיעניעצקי.

ס'זענען אנוועזענד געווען פארשטעהער פון דער געריכטס-מאכט, פאליציי, וואיעוואדזטווע און קאמונאלע איינריכטונגען.

בעת דער תפלה האבען געקלונגען די קלויסטער-גלאקען.

אקציע פונ'ם קאלאניאל-הענדלער-פעראיין.

(י.ח.) די איצטיגע פערוואלטונג האט זיך געשטעלט די אויפגאבע צו פיהרען א ברייטע טעטיגקייט, צווישען אנדערע האט זי זיך געשטעלט אין ענגערע בעציהונגען מיט די לאדזשער רעפרעזענטאנטען פון די אויסלענדישע פירמעס פון קאלאניאל-און שפייז-ארטיקלען. א גרעסערע צאהל אנגעזעהענע פירמעס אין לאדז, האבען אויפגעדריקט זייער גרייטקייט, צו מיטהעלפען פון דעם פעראיין (ציגעל-גאס 15) דערביי האבען די פירמעס, מתחייב געווען ארויסצוגעבען פראצענטער פון די פערקויפטע סחורות, לטובת דעם פעראיין. אין צוזאמענהאנג מיט דעם רופט דער פעראיין א גרויסע פערזאמלונג פון אלע הענדלער פון דער בראנזשע. אחוץ דעם האט די פערוואלטונג בעשלאסען, צו ערטיילען יודישע עצות די מיטגלידער, ארגאנעזירען פארלעזונגען, צו פיהרען א קולטור-טעטיגקייט. עס ווערט געמאכט אלע נויטיגע פארבערייטונגען צו פייערן דעם 12-יעהריגען יובילעי. עס וועט ערשיינען א ספעציעלער זשורנאל געווידמעט די 12-יעהריגע עקסיסטענץ פון פעראיין.

ער האָט אויך בעשווינדעלט די לאָדזער פּאָסט און לאָדזער סוחרים.

(–) מיט אייניגע וואָכען צוריק איז אין אַ לאָדזער מעקסטיל-לאַגער געקומען אַ יונגער עלעגאַנטער הערר וואָס האָט זיך פאָרגעשטעלט אַלס חיים אַבראַמאָוויטש, סוחר פון לוניניעץ אין וואָהלין. ער האָט אָפּגעקליבען אַ פּאַרטיע סחורה און ערקלערט, אַז אין אַ פּאָר טאָג אַרום וועט ער צושיקען אַ בריף. און ווירקליך איך עטליכע טעג אַרום האָט די פירמע בעקומען אַ בריף פון לוניניעץ מיט אַ בעשטעלונג אויף 8,700 זלאָטעס פאַר דער פירמע „אָשטשענדנאָשטש" און אַז די סחורה זאָלען אַרויסגעגעבען ווערען דעם שותף חיים אַבראַמאָוויטש, וועלכער וועט אַליין קומען אָפּנעהמען די סחורה. אינ'ם בריף ווערט אויך מיטגעטיילט, אַז די פירמע האָט אַרויסגעשיקט 9,150 זל. און בעט די רעשט 450 זל. אויסצאָהלען אַבראַמאָוויטש'ען.

מיט אַ פּאָר טאָג צוריק האָט די פירמע ווירקליך דערהאַלטען אַ פּאָסט-אָנווייזונג אויף 9,150 זל.

ווען דער אינהאַבער פון דער פירמע האָט זיך געמאָלדען אויף דער פּאָסט נאָך געלד, זענען צו איהם צוגעקומען צוויי געהיים-אַגענטען און פערבעטען אין קאַבינעט פון פּאָסט-נאַטשעלניק, וואו ס'איז געווען אויך דער קאַמיסאַר מיקא. ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז בזוליב דעם האָט ס'איז בעוואוסט געוואָרען אַז ס'קורירען פאַלשע געלד-איבערווייזונגען איז פעראָרדענט געוואָרען אַן אויפזיכט. אַזאַ גרויסער בעטראַג אויף אַן איבערווייזונג האָט אַרויסגערופען אַ חשר, און ווען מ'האָט זיך פערשטענדיגט מיט דער פּאָסט אין לוניניעץ, האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז אין לוניניעץ עקזיסטירט נישט איבערהויפּט קיין פירמע „אָשטשענדנאָשטש" און פון דאָרט איז אַזאַ בעטראַג נישט איבערגעווייזען געוואָרען. ווען דער חשד, אַז אַבראַמאָוויטש האָט נעפיתרט זיין „אַרבייט" בשותפות מיט די היגע פירמע האָט זיך נישט בעשטעטיגט האָט די אויספאָרשונגס-אַמט בעשלאָסען צו פערהאַלטען אַבראַמאָוויטש'ן, אָדער באַסמאַנ'ען. אינ'ם לאַגער וואו ס'זענען אָפּגעלעגט געוואָרען די סחורות איז בעשטימט געוואָרען אַ דיזשורנער געהיים-אַגענט, וועלכער האָט איהם געזאָלט אַרעסטירען באַלד ווי ער וועט קומען אָפּנעהמען די סחורות.

דערווייל האָט זיך אַבראַמאָוויטש-באַסמאַן „פערשיט" אין וואַרשאַ. מ'האָט צוגעשיקט זיין פאָטאָגראַפיע קיין לאָדז, וואו די לאָדזער סוחרים האָבען איהם דערקענט. ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז סיי דער נאָמען אַבראַמאָוויטש און סיי באַסמאַן זענען געווען געפעלשטע. דער שווינדלער הייסט שיע באַזיליאַן. ער האָט בעשווינדעלט די וואַרשאָווער פּאָסט און אייניגע פּראָווינצער פּאָסט אַמטען אויף אייניגע הונדערט טויזענד זלאָטעס.

ערמאָרדעט אויף אַ חתונה.

(8) עהערנאַכטען איז אַ געוויסער פראַנטשישעק קאָטוויצאַ פון קלאַנאָוואַ 9 אַרויסגעפאָהרען אין דאָרף באַלאָנזשיצע אויף אַ חתונה פון זיין זוהן, וועלכער האָט חתונה-געהאַט מיט אַ טאָכטער פון אַ פערמעגליכען לאַנדווירט. ויהי כטוב לב הגנסט ביין, אין צווישען די חתונה לייט אויסגעבראָכען אַ מחלוקה, וואָס איז איבערגעגאַנגען אין אַ געשלעג.

קאָטוויצאַ האָט געוואָלט בערוהיגען די געסט האָט ער איינעם פון זיי אַ געהיסען אַנדזשעי פּיעקאַשאַ אַרויסגעשטעלט הינטער דער טיר. די חברים פון דעם בעליידיגטען האָבען זיך אַנגענומען די עולה פון פּיעקאַשאַ און דעם אַלטען קאָטוויצאַ דערלאַנגט 5 שטעך מיט מעססערס.

קאָטוויצאַ איז נאָך אַ שעה שווערע ליידען געשטאָרבען. די פּאָליציי האָט אַרעסטירט 6 חתונה-געסט.

ערב אַ טראַמוואַי-שטרייק.

(–) נעכטען אין אָוונד איז פאָרגעקומען אַן אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון די טראַמוואַי-אַנגעשטעלטע. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען אונטערצונעהמען אַן אַקציע וועגען הענבערען דעם אַרבייטס-לוין.

דער פאָרשטעהער פון דער וואַרשאַווער צענטראַלע האָט ערקלערט, אַז אין פאַל פון אַ שטרייק וועלען די וואַרשאַווער טראַמוואַי-אַרבייטער זיך סאָלידאַריזירען מיט די לאָדזער.

האַנדעל צווישען לאָדז און ענגלאַנד.

נעקומען קיין לאָדז דער האַנדעלס-ראַט ביים ענגלישען קאָנסול.

(ס) נעכטען איז געקומען קיין לאָדז דער האַנדעלס-ראַטגעבער פון דער ענגלישער געזאַנדשאַפט אין וואַרשאַ ה' קימענס, וועלכע ווילען אָנקניפּען אַ קאָנטאַקט מיט די לאָדזער אינדוסטריעלער. ה' קימענס האָט בעזוכט דעם טעקסטיל-אינדוסטריעלער-פערבאַנד און האָט זיך אינפאָרמירט וועגען פערשידענע פראַגען.

אונטערשטיצונג פאַר אָרטאָדאָקסישע אינסטיטוציעס.

(–) די קהלה האָט בעקומען 3726 זל. מיט 70 גראָשען פאַר פאָלגענדע אינסטיטוציעס: בית-יעקב, זאַכאָדניאַ 449 זל. 60 גר.; ת"ת אויף סעמער-גאַס 179.60 זל.; אהבת-תורה, וואָלבאָרסקאַ 449 זל.; רבס ת"ת 359 זל.; יסודי-התורה 224 זל.; ת"ת אַלטשטאַדט 269 זל.; בית יעקב ציגעל-גאַס 24—299 זל.; ה"ת ליפּאָווע גאַס 179 זל.; מחזיקי הדת, פּאָלנאַ 7—199 זל.; יסודי התורה קילינסקי 134 זל.; יסודי התורה, זאַ-ווישעווסקאַ 179 זל.; ת"ת אַלעקסאַנדער-גאַס 269 זל.; ת"ת ציגעל-גאַס 59—89 זל.; תומכי הדת—179 זל.; תורת חסד 214 זל.

די אינסטיטוציעס קענען אָננעהמען דאָס געלד דורך זייער בעפולמעכטיגטען מאָנטאָג דעם 29-טען ביים סעקרעטאַר פון קהלה ה' גאָדעל.

היינטיגע סוחרים-קאָנפערענץ,

מיט אַנטייל פון דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען.

(–) היינט זונטאָג 5 נאָכמיטאָג וועט אין לאָקאַל פון צענטראַלען סוחרים און מאַבריקאַנטען-פעראיין (פּעטריקאָווער 10) פאָרקומען אַ קאָנפערענץ וועגען וויכטיגע אַקטועלע פראַגען און וועגען די פּערספּעקטיווען פונ'ם פּוילישען סוחר'טום צו דער קאָנפערענץ זענען איינגעלאַדען געוואָרען אַלע היגע סוחר'ישע פעראייניגען און די לאָדזער דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען. פון וואַרשאַ קומט צו דער קאָנפערענץ דעפּ. ווישליצקי.

אַרעסטירט אַ לאַנג-געזוכטען גנב.

(–) אין 1925 יאָהר האָט מען ביים מאַגיסטראַט-בעאַמטען וואַיטשיק אין באַנק פּאָלסקי אַרויסגע'גנב'עט 2 000 זל. דער גנב איז דאַן נישט געכאַפּט געוואָרען און דער מאַגיסטראַט האָט בעשלאָסען אָפּצורעכענען וואַיטשיק'ן צו 50 זל. אַ חודש. ביז איצט האָט מען איהם שוין אָפּגערעכענט צירקאַ 1,000 זל. וואַיטשיק האָט אָבער די גאַנצע צייט אַרומגעזוכט דעם פערשוין וועמען ער האָט פערדעכטיגט אין אַרויסציהען ביי איהם דאָס געלד פון דער טעקע. איינמאָל האָט וואַיטשיק בעמערקט דעם גנב ביי דער קאַסע פון מאַגיסטראַט, אָבער דער גנב איז ווידער אַנטלאָפען. נעכטען האָט די פּאָליציי צופעליג געכאַפּט דעם פערשוין. ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז ס'איז דער לאַנג-געזוכטער גנב און שווינדלער איצעק גלייעלמאַן (ליטאָמירסקאַ 18) מ'האָט איהם אָפּגעפיהרט אין טורמע און איבערגעגעבען צו דיספּאָזיציע פון אויספאָרשונגס-ריכטער.

לאָדזער „פּראָדוקציע פאַר אינדיען און יאַפּאַן.

(אז) ווי מיר דערוויסען זיך האָבען עטליכע פאַבריקען פון שטריקעריי-אינדוסטריע אָנגעקניפּט בעציהונגען מיט אינדישע פירמען, וועגען עקספּאָרטירען די דאָזיגע אַרטיקלען.

(אי) עטליכע יאַפּאַנ'ישע פירמען האָבען אָנגעהויבען אונטערהאַנדלונגען מיט לאָדזער סוחרים וועגען צושטעלען וואָלענע קאָלדרעס און לייווענד.

טראַמוואַי-צוזאַמענשטויס.

( ) פרייטאָג צופּלף אַ זייגער ביי-טאָג איז אויף רוג אַנדזשעיאַ און פּיעטריקאָווער פאָרגעקומען אַ צוזאַמענשטויס פון 2 טראַמוואַי-וואַגאָנעס. איין וואַגאָן איז שטאַרק בעשעדיגט געוואָרען, קיין מענשען-קרבנות איז נישט געווען.

פון הסת. חלוצי „הפועל המזרחי"

אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פערוואַלטונג, איז בעשלאָסען געוואָרען צו רופען אויף זונטאָג ד. 28 נאָוו. ד. י. פּינקטליך 8 אָוונט אין אייגענעם לאָקאַל אַ גרויסע בעריכטס-פערזאַמלונג פאַר די מיטגלידער.

היינטיגער מאָניושקאָ-קאָנצערט

(–) די געזעלשאַפט אויפ'ן נאָמען פון מאָניושקי אָרדענט אין היינט אַ קאָנצערט אין „פילהאַרמאָניע", עס וועלען אָנטיילנעהמען די גרויסע כאָרען פון דער געזעלשאַפט און אייניגע אַרטיסטען פון דער וואַרשעווער אָפּערע.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעצ. לונגען און האַרץ קראַנקהייטען בעשטראַלונגען מיט קונסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מאָן-שלעכטע קראַנקהייטען. 839
היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל).
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונד.

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אָן אין דערהיים פון 5 ביז 7 אָוונד צו קליניק-פּרייזען. אין
31 גדאַנסקאַ 31.

ווינער אָפּערעטע אין סקאַלאַ-טעאַטער
דירעקציע: זעמאַך.

היינט, זונטאָג פאַרמיטאָג — אַ קינדער-פאָרשטעלונג
„דאָס מוטיגע שניידער'ל" (אַ קינדער-מעשה'לע).
היינט, זונטאָג 3.30 נאָכמיטאָג — „וואו די לערכע זינגט"
אָוונד 8.30 אַ זייגער „אַרלאָוו" אָפּער. אין 3 אַקטען פון גראַנישטעטער.
ס'נעמט אַנטייל דער גאַנצער אַנסאַמבל. בילעטען אין טעאַטער-קאַסע.

גרינדונג פון לאָדזער יודישע ליטעראַטען- און זשורנאַליסטען-פעראיין.

(–) אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' י. ראָזענבערג איז אין לאָקאַל פון צענטראַלען האַנדווערקער-פערבאַנד (פּאָלודניאָוואַ 4), פרייטאָג פאָרגעקומען די גרינדונגס-פערזאַמלונג פון לאָדזער יודישען זשורנאַליסטען- און ליטעראַטען-פעראיין.

נאָכ'ן אַדורכרעדען די אויפגאַבען פון פעראיין איז געוועהלט געוואָרען אַ צייטווייליגע פערוואַלטונג, וועלכע זאָל אין משך פון 3 וואָכען אָרגאַניזירען די לאָדזער אָפּטיילונג פון וואַרשאָווער זשורנאַליסטען- און ליטעראַטען-פעראיין. שפּעטער וועט אָרגאַניזירט ווערען אַ סינדיקאַט פון די לאָדזער יודישע זשורנאַליסטען.

אין דער צייטווייליגער פערוואַלטונג זענען אַריין: דעפּ. ד"ר י. ראָזענבלאַט רעד. י. [אונגער, אינזש. פּראָשקער, אינזש. רוטאַק, רעד. האַמבורסקי, י. ראָזענבערג, י. שולמאַן, ב. גיפּס, י. אַבערזשאַנעק און ד"ר פּאָלעק.

צו דער פערזאַמלונג זענען אָנגעקומען בעגריסונגען פון דער וואַרשאָווער ליטעראַטען- און זשורנאַליסטען-פעראיין. פון די לאָדזער אָרטאָדאָקסישע זשורנאַליסטען, וואָס שליסען זיך אָן אין פעראיין און פון ראַטמאַן מאָרגענשטערן אין זגערזש.

געהיימניספולער רעוואָלווער-שאָס.

(§) נעכטען ווען די משפּחה פון קאַשינסקי וואָרניצקאַ 13, איז פערזאַמעלט געווען ביים אָוונד-ברויט, האָט מען פּלוצלונג געהערט אַ רעוואָלווער-שאָס. איידער די אָנוועזענדע האָבען זיך אָריענטירט וועגען וואָס ס'האַנדעלט זיך, איז דורכ'ן פענסטער אַריין אַ רעוואָלווער-קויל, וועלכע איז געבליבען שטעקען אין שאַנק.

די פּאָליציי האָט אונטערגענומען אַן אויספאָרשונג, צי ס'האַנדעלט זיך נישט דאָ וועגען אַ נקמה-אַקט.

צו דער יודישער אַרבייטענדער אינטעליגענץ אין לאָדז.

(אויפרוף).

די פערוואַלטונג פון דער לייה-און-שפּאַר-קאַסע פון דער אַרבייטענדער אינטעליגענץ אין לאָדז האָט אַרויסגעלאָזט פאָלגענדען אויפרוף:

„אין נאָמען פון דער לייה-און-שפּאַר-קאַסע פון דער אַרבייטער אינטעליגענץ אין לאָדז, אין וועמענס פערוואַלטונג מיר זענען געוועהלט געוואָרען אויף איהר ערשטער קאָנסטיטואירענדער בענעראַל-פערזאַמלונג, ווענדען מיר זיך צו אייך מיט אַן אַפּעל און אַן אויפפאָדערונג: טרעט אַלע אַריין אין קאָאָפּעראַטיוו, וואָס איז פאַר אייך געשאַפען געוואָרען און ערמעגליכט איהם אויף אַזאַ אופן זיין ענטוויקלונג און זיין פּראָדוקטיווע טעטיגקייט! אונזער אינסטיטוציע, וואָס האָט אַלס צוועלע גאָר נישט בשותּפות'דיגעס מיט וואָסערע איז פּאַרטייאישע אָנשויאונגען און איבערצייגונגען האָט פאַר זיך נאָר איין ציל: צו פערפעסטיגען און פערבעסערן דעם קיום פון דער יודישער אַרבייטענדער אינטעליגענץ אין וועג פון חבר'שער זעלבסטהילף. מיר בעטראַכטען זי אַלס אַ גיי וויכטיג מיטעל פאַר דער פערבעסערונג פון אונזער גורל, נעבען דער הילף און שטיצע, וועלכע מיר בעקומען שוין איצט אין אַ בעשטימטער מאָס, דורך דער סאָציאַלער געזעצגעבונג פון דער מדינה. און וועלכע מיר וועלען מוזען בעקומען אין אַ סך פערגרעסערטען אויסמאָס, און נעבען דער הילף, וועלכע מיר בעקומען אַ דאַנק אונזערע פּראָפעסיאָנעלע אָרגאַניזאַציעס. אונזער קאָאָפּעראַטיווע אַקציע, וואָס שטיצט זיך אויף דער ערקענטניש פון די באַזונדערע בעדינגונגען, אין וועלכע ס'אַרבייטען די ברייטע מאַסען פון דעם גייסטיגען פּראָלעטאַריאַט, און וועלכע וויל זיך צופּאַסען צו די דאָזיגע בעדינגונגען, פעראייניגט אונז גלייכצייטיג מיט דער אַלגעמיינער אָרגאַניזאַציע פון די יודישע קאָאָפּעראַטיוען אין לאַנד און גיט אונז די מעגליכקייט צו געניסען פון איהר שטיצע און דערזעלבער מאָס ווי אַלע אַנדערע קאָאָפּעראַטיווען וואָס געהערען צו איהר.

נאָר פון אייך, חברים, העננט אָפּ די מעגליכקייט און די פּראָדוקטיוויטעט פון אונזער ווייטערע אַרבייט. ווען יעדער פון אייך פערשטעהן זיין חוב און איצטיגען אויגענבליק און אַריינטרעטען אין אונזערע רייהען, דאַן וועט עס אונז געלונגען צו שאַפען אַ גרויסע מאַסען-אָרגאַניזאַציע פון זעלבסטהילף, וועמענס השפּעה אויף דעם עקאָנאָמישען לעבען פון יעדען פון אונז וועט זיך לאָזען שפּירען אין דער נאָהענטסטער צייט.

יעדער יודישער אַרבייטענדער אינטעליגענט דאַרף זיך געפינען אין אונזער קאָאָפּעראַטיוו!

די פערוואַלטונג פון דער לייה- און שפּאַר-קאַסע פון דער אַרבייטענדער אינטעליגענץ אין לאָדז".

אַ בריף אין רעדאַקציע.

חשוב'ע רעדאַקציע!

אין פרייטאָג-נומער פון אייער חשוב'ער צייטונג, זעהן מיר אַן אויפרוף פון לאָדזער קאָנפעקציאָנערען-פערבאַנד, אַז אַלע קאָנפעקציאָנערען זאָלען זיך גרופּירען אין אָננעהמען אַ שטעלונג צו די שניידער-מייסטער געגען זייער נישט-טאַקטישער האַנדלונג. און מיר פרעגען טאַקי די ה"ה קאָנפעקציאָנערען, וואָס שרייט איהר געוואַלד כאַפּט דעם!... אונז געהט נישט דאָ וועגען דעם אויפרוף צו די קאָנפעקציאָנערען, נאָר וועגען די נישט-טאַקטישע האַנדלונג פון די מייסטערס. און מיר פרעגען, וועלכע נישט-טאַקטישע האַנדלונג מיינט איהר? צי טאַקי די טאַקטיק, וועלכע איהר האָט אָנגענומען געגען אונז! ערשטענס: דאָס נישט אויסצאָהלען אונזערע מייסטערס פאַר אַרבייט, וואָס קומט אונז פאַר אַ סך וואָכען, און לאָזען אונזערע פרויען און קינדער הונגערן, מיר פרעגען טאַקי די עפענטליכע מיינונג: צי איז עס נישט אַן אונערהערטע זאַך. פאַר אַרבייט וואָס קומט געלד פון וואָכען צוריק, וואָס מיר האָבען געהאָרעוועט מיט דעם שווייס, צוזאַמען מיט אונזערע פרויען און קינדער. און איצט, פאַר דעם אויסגעהאָרעוועטען, מוזען מיר מיט אונזערע פרויען און קינדער הונגערן!...

מיר ערקלעהרען, אַז פאַר אַזאַ האַנדלונג, וועלען מיר זיך ווי אַמשאַרפסטען אַקעגענשטעלען, און מיר פאָדערען, וואָס שנעלער אונזערע אויסגעהאָרעוועטע געלדער צו ערלעדיגען.

מיט אַכטונג:

די פיך-קאָמיסיע פון מענער-מאַגאַזין, ביים שניידער-מייסטער-פעראיין.
פאָרזיצער שערמאַן, סעקרעטער בראַהן.

בהלה אין די טערקישע הארעמס

צוליב די נײע חתונה-געזעצן.

זינט דער טערקישער דיקטאַטאָר קעמאַל פּאַשאַ האָט אָנגעהויבן אײנצופֿירן די מאָדערנע אייראָפּעאישע ציוויליזאַציע אין טערקײ, האָט קײנע פֿון זײנע רעפֿאָרמען נישט אַרויסגערופֿן אַזאַ פּאַניק צווישן די טערקען, וואָס זענען געוווינט געװאָרן צו לעבן אונטער אַלטע מאַכמעדאַנישע מנהגים און געזעצן, ווי דער פֿערבאָט געגען האַרעמס און די אײנפֿירונג פֿון דעם אזוי גערופֿענעם שווייצאַרישן ציווילן געזעץ-בוך בנוגע חתונות און גטין.

אונטער דעם אַלט-מאַכמאַדאַנישן רעליגיעזן חתונה-געזעץ האָט יעדער טערק, אויב זײנע מיטלען האָבן עס איהם נאָר ערלויבט, געמעגט האָבן פֿיער ווייבער. ער האָט אויך געמעגט, ווען עס האָט זיך איהם נאָר געגלוסט גט'ען דער אוועקשיקן אָהן אַ פֿאַרוואָס יעדע פֿון זײנע הארעם-פֿרויען און זיך נעהמען אויף איהר אָרט אַנאַנדערע. די געזעצליכע עלטער פֿאַר אַ מיידעל חתונה צו האָבן איז געווען 14 יאָהר, אַזוי, אַז אויב אַ טערק האָט נאָר געוואָלט, האָט ער געקאָנט לײכט פּטור ווערען פֿון זײן אַלטער פֿרוי און נעהמען אויף איהר אָרט אַ 14 יעהריג מיידעל.

די אַלע פּריווילעגיעס זענען דורך דעם נײעם דעקרעט אָפּגעשאַפֿט געוואָרען. לויט דעם נײעם געזעץ איז פֿיל-ווייבעריי (פּאָליגאַמיע) און אפילו צווײ-ווייבעריי (ביגאַמיע) שטרענג פֿערבאָטען אויך אין 18 יאָהר בעשטימט געוואָרען אַלס געזעצליכע חתונה-עלטער פֿון אַ מיידעל, און אַנשטאָט וואָס פֿריהער פֿלעגט דער מאַן קענען בײטען זײנע ווייבער, ווען ער האָט נאָר געוואָלט, קען ער זײן פֿרוי איצט נישט אָפּגט'ען, סיידען ווען ער גיט אָן אין געריכט אַ געזעצליכען גרונד. דאָס זעלבע איז דער פֿאַל, ווען די פֿרוי וויל אַרויסקריגען אַ גט פֿון איהר מאַן.

ווען דער נײער דעקרעט איז לעצטענס פּראָקלאַמירט געוואָרען אין טערקײ, האָבען די יונגע פּראָגרעסיווע טערקען, בעזונדערס די יונגע פֿרויען און מיידלעך דאָס אויפֿגענומען מיט פֿרייד און בעגייסטערונג. דאַגעגען אָבער זענען די אַלטע און רײכע טערקישע האַרעמס-בעזיצער אַרײנגעפֿאַלען אין אַ בהלה און נאָך מעהר זענען אַרײן אין אַ פּאַניק די פֿרויען פֿון זייערע האַרעמס.

די דאָזיגע פּאַניק איז אַרויסגערופֿען געוואָרען דורך דעם, וואָס אין דער פּראָקלאַמאַציע איז ערקלערט געוואָרען, אַז ביז צום בעשטימטען דאַטום, ווען די נײע חתונה-געזעצן וועלען אַרײן אין קראַפֿט, האָבען נאָך מעגער צייט אויסצובײטען זייערע פֿרויען אין אײנקלאַנג מיט די אַלטע געזעצען. דעריבער האָבען די אַלטע האַרעם-אייגענטימער געוווכט זיך צו בענוצען מיט דער קורצער גרלעגענהייט און האָבען זיך געאײלט אַרויסצואוואַרפֿען פֿון זייערע האַרעמס די פֿרויען פֿון וועלכע זיי האָבען געוואָלט פּטור ווערען און אַרײנקריגען אויף זייער אָרט נײע און יונגערע, ביז פֿיער אין צאָהל, וואָס וועט זײ זײן ערלויבט אָנצוהאַלטען אפילו נאָך דער אײנפֿירונג פֿון דעם נײעם געזעץ. די האַרעם-פֿרויען, אידער, וואָס זענען בעוואוסט געוואָרען צו לעבען אַלס אַזעלכע מיט זייערע רײכע מענער, האָבען געגלויבט ציטערען טאָמער וועט מען זײ משלח זײן און זײ וועלען פֿערלירען זייער וועלט. איז אָבער געווען אַ שטיקעלע גליק, וואָס די אַלטע טערקישע בעל-עבירה'ניקעס האָבען נישט געקאָנט אַזוי לײכט קריגען דאָס, וואָס זײ האָבען געוואָלט, ווייל די יונגע טערקישע מיידלעך האָבען שוין איצט גאָר קײן חשק נישט געהאַט צו פֿערבינדען זיך מיט די אַלטע מענער, נאָך דעם, ווי דורך דעם נײעם געזעץ האָבען זײ די בעסטע אויסזיכטען צו קריגען יונגע חתנים אויפֿ'ן מאָדערנעם שטייגער.

ווי אַזוי די גוטע אַלטע האַרעם טערקען האָבען זיך געפֿיהלט אין בעצוג צו די נײע חתונה-געזעצען קורץ אידער זײ זענען אַרײן אין קראַפֿט, ווערט געשילדערט פֿון אַ נ'אַמעריקאַנער קאָרעספּאָנדענט, וועלכער האָט זיך צו יענער צייט געפֿונען אין טערקײ און האָט שטודירט די ווירקונג, וואָס דאָס האָט געמאַכט אויף די טערקען.

אַרײנלאָזענדיג זיך אין אַ שמועס מיט דעם טערקישען בעל-גוף עלי פּאַשאַ, אין קאָנסטאַנטינאָפּאָל, וועלכער האָט געהאַט צווײ ווייבער, אײנע אַ 50 יעריגע און אײנע פֿון צוואַנציג יאָהר, האָט זיך עלי געגומען בעקלאָגען אויף פֿאָלגענדען אופֿן:

„עפֿענדי! אַ ביטערע צייט איז געקומען אויף אונזער לאַנד. איך זעה נישט קײן שום גוטס אין אַט די נײע אײנפֿיהרונגען מאַכמעד האָט געזאָגט, אַז ווען אַ מאַן קאָן נישט אויסקומען מיט אײן ווייב, מעג ער זיך נעהמען נאָך דרײ. איך האָב שוין געהאַט אַ סך ווייבער, אָבער קײנמאָל נישט מעהר ווי צו פֿיער אויף אַמאָל. איך האַלט, אַז דאָס איז געווען אַ נ'אויסגעצייכנעטער סיסטעם. אָט, למשל, האָט די טערקישע אַרמעע שטענדיג בעהויפּטעט, אַז די מענער, וואָס האָבען געהאַט צו עטליכע ווייבער, זענען אַלע מאָל געווען די ערשטע זיך אײנצושרייבען אין דינסט צום פֿראָנט. פֿאַרוואָס? ווייל אידער צו זײן אויף מלחמת ביי זיך אין דער הײם מיט זײנע ווייבער איז איהם שוין ליבער געווען די מלחמה אויפֿ'ן אמתען שלאַכטפֿעלד“.

אָבער שפּאַס אָן אַ זײט. דאָס געזעץ פֿון אונזער קאָראַן האָט יעדען מאַן געגעבען דאָס רעכט זיך צו בעפֿרייען פֿון זײנע אומגעווינשטע ווייבער, ווען און וויפֿיל מאָל ער האָט נאָר געוואָלט אַלץ וואָס ער האָט געדאַרפֿט טון, איז געווען אַרויסצוזאָגען דרײ שטיינדלעך אין פּראָנט פֿון זײן פֿרוי און זאָגען דרײ מאָל „דו ביזט מעהר נישט מײן ווייב!“ און דאָס איז געווען גוט און פֿײן. וואָס אָבער קען איצט מאַן טון אונטער דעם נײעם געזעץ? ער וועט דאָך שוין קײן רוה נישט האָבען, ווייל זײן פֿרוי וועט מעגען פֿון וואָס זי וויל. אויב למשל, עס וועט איהר נישט געפֿעלען. וואָס איהר מאַן געהט אין קאַפֿע און אַמוזירט זיך מיט אַ מאַנץ-מיידעל, אַ שעהנע טשערקעסין, קען זי דאָך איהם אָנקלאָגען אויף אַ גט. הייסט דאָס גערעכטיגקייט? וואָס ווערט איצט ווערען פֿון דער הערשאַפֿט פֿון יעדען טערק אין זײן אייגען הויז?

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פֿון „נײעם פֿאָלקסבלאַט“ אַנטוואָרטען אויף יורידישע אָנפֿראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפֿטליך פֿון אונזערע לעזער.

> ## קופּאָן.
> יורידישע אָפּטיילונג
> פֿון „נײעם פֿאָלקסבלאַט“
>
> בײם דערלאַנגען אַנ'אָנפֿראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלײגט ווערען דער קופּאָן פֿון דער לעצטע פֿון טאָג, ווען די אָנפֿראַגע ווערט אַרײנגעגעבען. אויף אָנפֿראַגען אָהן קופּאָן וועט מען ענטפֿער נישט געגעבען ווערען.
>
> גילטיג דעם 28. נאָוועמבער 1926.

2523. אַ לעזער פֿון גלובאָ גאַס.

איהר דאַרפֿט נישט אונטערנעמען קײן שום רעכטליכע שריט, אַז מען זאָל אייך אָנערקענען אַלס לאָקאַטאָר. איהר זעהט נאָר פּינקטליך צוצושיקען דעם הויז-ווירט דאָס דירה-געלד. ווען מען זאָל אייך בעטראַכטען אפילו ביז איצט אַלס סובלאָקאַטאָר. קויט וואָויגט איהר שוין אין דער וואוינונג איבער 3 יאָהר וועט מען אייך אויך נישט עקסמיטירען.

2524. ראַקאָוויטש.

אויב דער פֿערטיידיגער האָט געפֿיהרט דעם פּראָצעס אין דער ערשטער אינסטאַנץ, האָט ער דאָס רעכט זיך צו בעטײליגען אויך אין דער 2-טער.

2525. אַ לעזער פֿון נאַרוטאָוויטשקאַ גאַס.

מיר האָבען שוין געענטפֿערט, אַז די פֿערשפּעטיגטע רעקוזירוויסען וועלען גערופֿען ווערען צו אַ דאָדאַטקאָווע קאָנטראָל-פֿערזאַמלונג. די רעקוזירוויסטען וועלכע וועלען נישט קענען דאָקומענטאַל בערעכטיגען זייער פֿערשפּעטיגונג, וועלען בעשטראָפֿט ווערען.

2526. ראַשעלבאַך.

לויט'ן פּונקט 1 אַרט. 12 פֿון דעקרעט וועגען לאָקאַטאָרען-שוץ נעמען איבער די יתומים, וועלכע האָבען געוואוינט צוזאַמען מיט'ן פֿערשטאָרבענעם די רעכט פֿון אַ לאָקאַטאָר. די יונגערע שוועסטער איז דעריבער נישט קײן סובלאָקאַטאָרקע, נאָר האָט די זעלבע רעכט צו דער וואוינונג, וואָס די עלטערע שוועסטער. דאָס, וואָס די עלטערע שוועסטער האָט דערווייל חתונה געהאַט און דער שוואָגער האָט געצאָהלט דאָס דירה-געלד אויף זײן נאָמען, ענדערט נישט די זאַך-לאַגע. די איבערגעבליבענע יונגערע שוועסטער דאַרף פּינקטליך צושיקען דעם הויז-ווירט דאָס דירה-געלד. קײן עקסמיסיע דראָהט איהר נישט.

2527. י. ג.

עס איז אַ פֿראַגע, צו די אונטערנעהמונג איז געפֿיהרט געוואָרען עפֿענטליך אָדער אין געהיים. אין ערשטען פֿאַל בעטרעפֿט די שטראָף אַ העלפֿט פֿון פּאַטענט-פּרייז. אין צווייטען פֿאַל-2 מאָל אַזוי פֿיל.

2528. אַ געטרײער לעזער פֿון אַלעקסאַנדער.

נישט צו יעדער צייט קאָן מען ליציטירען אַ הויז. לויט דער פֿעראָרדנונג פֿון איגזערן-מיניסטער זענען פֿאַר די יאָהרען 1929, 1928, 1927 בעשטימט אויף ליציטאַציעס פֿון אומבעוועגליכע גיטער פֿאָלגענדע טערמינען:

פֿון 2 טען	ביז'ן 18-טען	יאַנואַר		
„	„	„	„	מערץ
„	„	„	„	מאַי
„	„	„	„	סעפּטעמבער
„	„	„	„	נאָוועמבער

2529. רייזמאַן.

פֿון אַ פּונקטאַציע ווערט גענומען סטעמפּעל-שטייער אין דער הויך פֿון 0,2 פּראָצענט ($^{2}/_{10}$) פֿון דער סומע, וויפֿיל עס בעטרעפֿט די טראַנזאַקציע. אַ דאָקומענט, אין וועלכען עס ווערט גענומען אויף זיך די פֿליכט צו באָרגען אַ בעשטימטע סומע, איז פֿרײ פֿון סטעמפּעל-אָפּצאָהל.

די ליבעס פֿון אַ קייזערין.

היסטאָרישער ראָמאַן פֿון לעבען אין רוסישן קייזערליכן הויף

פֿון ל. זאַכער מאַזאָך.

(41

— ער בעקומט געלד פֿון פֿראַנקרייך — האָט ראַזומאָווסקי ערקלעהרט — פֿון דער זעלביגער פֿראַנקרייך, וואָס האָט אויפֿגעהעצט געגען אונז שוועדען, האַפֿענדיג, אַז מיר וועלען צופּלאַצט ווערען אין דער דאָזיגער מלחמה. הײנט, ווען מיר האָבען אײנגענומען שוועדען, מוזען מיר לאָזען פֿיהלען פֿראַנקרייך, אַז מיר ווייסען וועגען דער ראָלע, וואָס זי האָט געשפּילט געגען אונז. פֿאַר'ן כבוד פֿון רוסלאַנד מוזען מיר עס טון

— איך פֿערשטעה דעריין וועהניג — האָט די צאַרינע זיך אָנגערופֿען.

— דו פֿערשטעהסט מעהר אידער דער דאָזיגער שווינדלער, וואָס האָט אַזוי פֿיינט רוסלאַנד — האָט ראַזומאָווסקי געזאָגט.

— יאָ, דאָס איז גראָד אמת — האָט יעליזאַוועטאַ זיך צוגעלאַכט — ווען לעסטאָק וואָלט געקענט אומברענגען אַלע מײנע רופֿען אויף אײן מאָל מיט אײן לעפֿעל סם, וואָלט ער עס געטון מיט'ן גרעסטען פֿערגעניגען.

— און אַזאַ מענש האָט אַ דעה בײ דיר און מישט זיך אין די רעגירונגס-ענינים!

— איך בין איהם אַ סך שולדיג, אַלעקסײ — האָט יעליזאַוועטאַ בעמערקט

— האָסטו איהם נאָך נישט גענוג בעלוינט? און דו ווילסט איהם נאָך מעהר בעלוינען? שענק איהם געלד, גיטער, וואָס דו ווילסט, נאָר נישט דעם גורל פֿון דײן פֿאָלק און פֿון דײן לאַנד.

יעליזאַוועטאַ איז צוגעגאַנגען צום פֿענסטער, האָט פֿערלעגט די אָרעמס אויף דער ברוסט און איז אַזוי געשטאַנען אַ היפּשע ווײלע פֿערטראַכט. דערנאָך האָט זי זיך אָנגערופֿען:

— עפּעס מוז געטון ווערען, דאָס זעה איך אַלײן אײן. גוט, איך וועל איבעררעדען מיט בעסטושעווען. ביזטו צופֿרידען?

— יאָ, — האָט ראַזומאָווסקי געענטפֿערט מיט שמחה — איך דאַנק דיר אין דעם נאָמען פֿון אַלעמען, וואָס זײ איז רוסלאַנד טײער.

— מאַרקעהרט, דאַנקען דאַרף איך דיר — האָט יעליזאַוועטאַ געזאָגט און איז צוגעלאָפֿען צו איהם און האָט איהם האַרציג אַרומגענומען — דו טײערער, עהרליכער מענש. דו ביזט מײן געוויסען, מײן גוטער מלאך!

* * *

עטליכע שעה שפּעטער איז לעסטאָק געקומען אַנ'אויפֿגערעגטער צום נײעם פֿראַנצויזישען געזאַנדטען דאַליאָן.

— שלעכטע נײעס — האָט ער אויסגעשריגען — די צאַרינע האָט בדעה צו פֿערבינדען זיך מיט עסטרייך און ענגלאַנד. די מלחמה מיט שוועדען האָט עס אויפֿגעטון, און דער גאַנצער מאַכער פֿון די דאָזיגע נײע פּאָליטיק איז דער קנעכט ראַזומאָווסקי.

— איהר מאָרט עס נישט דערלאָזען — האָט דער פֿראַנצויזישער דיפּלאָמאַט זיך אָנגערופֿען — וואו איז אײער אײנפֿלוס, לעסטאָק?

— גראַף לעסטאָק מײנט איהר? — האָט זיך לעסטאָק בעליידיגט.

— נו, יאָ, גראַף לעסטאָק-האָט דער פֿראַנצויזישער דיפּלאָמאַט אַ שמייכעל געטון — וואו איז אײער אײנפֿלוס, גראַף? אויב איהר האָט שוין נישט מעהר קײן השפּעה, וועט פֿראַנקרייך אייך נישט צאָהלען מעהר אײער יעהרליכען געהאַלט.

לעסטאָק איז געוואָרען אויפֿגעבראַכט.

— וואָס הייסט? — האָט ער זיך צוקאָכט — נישט צאָהלען מעהר קײן געהאַלט מיר? און איהר זאָגט עס מיר איצט, ווען איך נויטיג זיך אין געלד מעהר אידער ווען ס'איז פֿריהער. צעהן טויזענד דוקאַטען מוז איך גלייך האָבען, איהר הערט?

— אויף וואָס?

— אויף פּטור צו ווערען פֿונ'ם דאָזיגען ראַזומאָווסקי. די אינטערעסען פֿון פֿראַנקרייך פֿאָדערען עס, פֿון אונזער טײערען פֿראַנקרייך! — האָט געענטפֿערט לעסטאָק — און דאָס קענען מיר דערגרייכען נאָר דורך אײן מענש.

— ווער איז דער מענש?

— דער מענש איז שובין. דער פֿריהערדיגער געליבטער פֿון יעליזאַוועטאַן. די צאַרינע האָט איהם זעהר געליבט. ווען זי איז געוואָרען קייזערין האָט זי געוואָלט איהם צוריקבּרענגען פֿון סיביר, וואוהין ער איז פֿערשיקט געוואָרען פֿאַר בעליידיגען זי. מ'האָט איהם אָבער נישט געקענט געפֿינען. איך וועל איהם געפֿינען. איך ווייס, וואו ער איז. און דערויף דאַרף איך האָבען געלד.

— גאַנצע צעהן טויזענד?

— גאַנצע צעהן טויזענד. יאָ, מאָנסיאָר!

— גוט, איהר וועט דאָס געלד קריגען, גראַף לעסטאָק.

— וועל איך פֿון די סיבירער שנייען אויסגראָבען שובינען און מאַכען איהם אַ מתנה דער צאַריצע און וועה וועט דעמאָלסט זײן ראַזומאָווסקי'ן און אַלע אַנדערע שונאים מײנע. איז נישט מײן נאָמען לעסטאָק, גראַף לעסטאָק, אויב זײ וועלען בײ מיר נישט פֿערשיקט ווערען קײן סיביר, זײ אַלע. די שונאים פֿון מײן טײערען פֿראַנקרייך...

תחית המתים.

די צאַריצע האָט זיך פֿערקיהלט און געלאָזט רופֿען צו זיך לעסטאָק'ן.

אין אַזאַ צייט, ווען זי איז געווען נישט געזונד, איז ער אַלעמאָל געווען פֿאַר איהר דער „ליבער, גוטער לעסטאָק“.

און אַז ער האָט זי אונטערזוכט, האָט ער איהר גלייך דערקלערט:

— מאַיעסטעט איז געזונד, איהר דאַרפֿט בלויז האָבען מעהר צושטרייאונג. אַ פֿרוי, וואָס איז אַזוי שעהן או געזונד פֿון דער נאַטור, מוז האָבען די אויפֿרעגונגען פֿון בלוט, וואָס פֿאַר אַנאַנדערע פֿרוי וואָלט געווען שעדלעך. אָהן ליבע און אָהן לײדענשאַפֿט וועט איהר קראַנק ווערען, מאַיעסטעט.

— ליב איך דען נישט, לעסטאָק? — האָט יעליזאַוועטאַ זיך אָנגערופֿען — מאַרקעהרט, מיר ווייזט זיך אויס, אַז ערשט איצט ליב איך אַזוי ווי איך האָב נאָך קײנמאָל נישט געליבט.

— אָך, מאַיעסטעט, איהר האָט אַ טעות. דער דאָזיגער פּויער איז נישט פֿעהיג אייך צו ליבען. אײער צושטאַנד איז דער בעסטער עדות דערויף.

— רעדט נישט קײן נאַרישקייטען, לעסטאָק, — האָט יעליזאַוועטאַ געזאָגט מיט אַ שטראַהלענדיגען פּנים — אַזוי ליבען ווי אַלעקסײ, קען קײנער נישט.

— ער ליבט אייך אויף זײן בעזונדערען אופֿן — האָט לעסטאָק געזוכט זיך אַרויסצודרעהען — געוויס ליבט ער אייך. און ווער ליבט אייך דען נישט? ווער וועט זיך נישט שעצען גליקליך צו בעזיצען די שענסטע פֿרוי אין אייראָפּא, אפֿשר די שענסטע פֿרוי אין דער גאַנצער וועלט?

— איהר שמייכעלט מיר.

— איך שמייכעל אַ ברנישט — האָט לעסטאָק גערעדט ווייטער — ראַזומאָווסקי ליבט אייך אויף זײן בעזונדערען אופֿן, אָבער זײן ליבע איז נישט גענוג פֿאַר אייך, אַז איהר זאָלט זיך נישט פֿיהלען צייטענווייז לאַנגווייליג. דערפֿאַר מוזט איהר האָבען נאָך אַ לײדענשאַפֿט, נאָך אַ ליבע חוץ איהם, וואָס זאָל אייך אַמוזירען.

— איהר מײנט אַזוי?

— געוויס. און דערפֿאַר פֿערשרייב איך אייך, אַלס דאָקטאָר, אַ נײעם ליבהאָבער, און אײער דאָקטאָר מוזט איהר פֿאָלגען.

— אָבער דאָס וועט דאָך קרענקען ראַזומאָווסקי'ן — האָט יעליזאַוועטאַ געזאָגט — איך וויל איהם נישט קרענקען.

לעסטאָק האָט זיך צולאַכט.

(פֿאָרטזעצונג קומט).

קעניגליכע חתנים און כלות.
נישטא פאר זיי קיין פאסיגע שידוכים.

קעניגין מאריע׳ס קומען אין אמעריקא האט ווידער ארויסגעבראכט די פראגע וועגן די מאסע פרינצען און פרינצעסינס, וואס געפינען זיך איצט אין אייראפא און וואס קאנען נישט געפינען קיין חתנים און קיין כלות. ווי בעקאנט, האט די רומענישע קעניגין געבראכט מיט זיך איהר, טאכטער, די אכצעהן יעהריגע פרינצעסין אילענא און עס איז געווען א רייד, אז דער ציל פון דעם בעזוך איז צו קריגען א חתן פאר דער טאכטער. עס זענען ארומגעגאנגען קלאנגען, אז די קעניגין, וואס איז בעוואוסט אלס די בעסטע שדכנ׳טע צווישען די געקרוינטע קעפ, זוכט צו קריגען איינעם פון ראקפעלער׳ס זיהן פאר אן אײדעם. מען מורמעלט אויך, אז עס זענען פאראן אנדערע אויף וועמען די קעניגין האט געווארפען אן אויג.

עס קאן זיין, אז די דאזיגע קלאנגען האבען נישט קיין גרונד. אלענפאל האט די קעניגין אליין ערקלערט, אז איהר טאכטער וועט חתונה האבען נאר אויס ליבע און מיט א קינד פון געקרוינטע עלטערן, וועלכער וועט אויך אמאל טראגען א קרוין אויפ׳ן קאפ. אבער דער פאקט, אז מען קאן גאר דערלאזען דעם געדאנק, דאס א פרינצעסין זאל חתונה האבען מיט א פשוט׳ען, אפילו רייכען מענשען, איז הימעלשרייענד. ווארים מיר אלע געדענקען דאך די צייט ווען די קעניגליכע פאמיליעס זענען געווען ארומגערינגעלט מיט א וואנד, וואס האט זיי בעדארפט אפטיילען פון די פשוט׳ע מענשען, און האט אמאל געטראפען, אז א פרינצעסין האט זיך פערליבט אין א פשוט׳ען שטערבליכען, דאן איז געווען א סקאנדאל.

אבער יענע צייטען זענען שוין אוועק. די רעוואלוציעס האבען צושמעטערט פילע קעניגליכע הויפען. אין רעזולטאט זעהן מיר, אז צענדליגער פרינצעסינס און פרינצען זענען געבליבען ארים. עס זענען פאראן צווישען די דאזיגע וואס דארפען איצט בעטלען אויפ׳ן ביסען ברויט און די הערשער זענען איצט גראד אזעלכע. וואס שטאמען ארוים פון פראסטען פאלק. זיי זענען נישט קיין יחסנים און דאס געלד געפינט זיך אויך אין די הענד פון פשוט׳ע מענשען. דעריבער איז טאקע א צרה. זיצען די יונגע פרויען און ווארטען אויף נסים, ווען גאט וועט זיי העלפען און וועט זיי צושיקען עפעס א קאנדידאט אויף א קעניגטום.

עס איז פאראן איין קאנדידאט, וואס וואלט געווען א גוטער חתן און נאך איהם יאגט מען זיך. דאס איז דער פרינץ אוו וועילס, דער, וואס וועט אמאל ירש׳ענען די קרוין פון דער ענגלישער אימפעריע, און אויף איהם האט די רומענישע קעניגין געווארפען אן אויג. עס איז געווען מיט עטליכע יאהר צוריק, אז מען האט געבראכט די יונגע פרינצעסין אין ענגלאנד און איהר פארגעשטעלט פאר׳ן פרינץ. מען האט איהם געגעבען אנצוהערען וועגען א שידוך, האט ער גוט בעטראכט דאס יונגע מיידעל און מיט א שמייכעל ארויסגערעדט:

„זי איז א וואויל מיידעלע. פארוואס שיקט איהר זי נישט אין שול?“

עס איז געווען א צייט, ווען יעדער קעניג איז געווען זיכער, אז ער וועט פון פאסיגע שידוכים פאר זיינע קינדער. דאס איז געווען פאר דער מלחמה. ווען דייטשלאנד אליין האט פערמאגט א מאסע קאנדידאטען, ווארים יעדער פראווינץ האט זיך געהאט איהרע הערשער, עס מאכט נישט אויס, וואס זיי זענען נישט געווען פון די וויכטיגע קיסרים. אבער זייערע קינדער זענען געווען ריין בלוטיגע פרינצען און ווען עס איז, וואוי-נישט-איז, ביי א קעניג געבוירען געווארען א זוהן, אדער א טאכטער האט מען שוין געוואוסט, אז אין דייטשלאנד וואקסט און האדעוועט זיך א חתן פאר דער מיידעל, אדער א כלה פאר׳ן חתן. מאוכט פון זיי האבען טויי נעדינט אין דער שפעטערער צייט זייער לאנד, אזוי ווי, למשל, עס איז געווען דער פאל מיט דער רוסישער קעניגין, די פרוי פון ניקאלאי דעם צווייטען. זי איז געווען די טאכטער פון א דייטשען פרינץ און זי איז דעם גאנצען לעבען געווען טריי איהר לאנד, אזוי דאס ווען עס האט אויסגעבראכען די מלחמה, האט זי פערראטען רוסלאנד צו דייטשלאנד.

אויך רוסלאנד האט צוגעשטעלט א גרויסע צאל פרינצען און פרינצעסינס. זינט רוסלאנד האט זיך אויסגעמענשעלט און איז געווארען אן אייראפעאישע מלוכה האט מען אנגעפאנגען פון שידוכים מיט אנדערע קעניגליכע אנקעלס האבען זייערע קינדער מיט דער צייט אויסגעגעבען פאר קעניגליכע קינדער. אין יענער צייט איז נישט געווען שווער פאר א פרינצעסין אדער פאר א פרינץ חתונה צו האבען מיט א גלייכען. אבער דאס אלעס איז פערשוואונדען.

עס איז געווען א צייט, ווען די האבסבורגער זענען געווען פערעכענט צווישען די קעניגליכע פאמיליעס. אין זיך משדך זיין מיט זיי איז געווען א שווערע זאך. אזוי איז געווען די האהענצאלערען פאמיליע. עס איז געווען די אמביציע פון יעדען קעניג זיך צו פערבינדען מיט די דאזיגע משפחות, אבער וואס איז געווארען פון דער עסטרייכישער מלוכה? וואו זענען אהינגעקומען די אלע פרינצען און פרינצעסינס? צוזיים און צושפרייט איבער דער וועלט.

ווי ווייט די קעניגליכע פאמיליעס זענען געפאלען, קאן מען זעהן פון דענעמארק. עס איז בעוואוסט, אז די קעניגליכע פאמיליע איז ארים און עס איז א פראגע וואס צו טון מיט די קינדער. עס האלט ביי דעם, אז מען זאל זיי שיקען ארבייטען, זיי זאלען עפעס ארייננברענגען אין הויז און מען זוכט טאקע זיך צו פע׳שדכנ׳ען מיט רייכע לייט. למשל, זעהן מיר, אז א קוזין פון דעם דענישען קעניג האט געהייראט מיט א קאנאדישער מיידעל און אן אנדערער מיט אן אמעריקאנער מיידעל. עס פערשטעהט זיך, אז מען האט דא אויסגעקוקט מעהר פאר דעם, וויפיל געלד עס איז פאראן אין גדן, איידער וועגען יחוס.

אט אזוי האלט עס איצט מיט די פרינצען און פרינצעסינס. נישטא קיין פאסיגע שידוכים פאר זיי.

קומט און איבערציינגט אייך!
אין דער לאנג-יעהריגער הערען שניידער-אטעליער פון
א. קושינסקי, פעטער גאס 20
ווערען אויסגעפערטיגט אלע ארט ארבייטען, ווי אויך ספעציאליסט אויף פעלץ-ארבייט לויט די לעצטע אויסלענדישע מאדעלען, מיט איינענע און אנפערטרויערטע סחורה מיט צוגענגליכע פרייזען.
(איינגאנג נאר דורכ׳ן פראנט-געוועלב). 166

די גרויסע פאלעסטינא-קאנפערענץ אין באסטאן.

ניו-יארק, (י.ט.א.) אלס דערגענצונג צו אונזערע טעלעגראפישע ידיעות וועגען דער גרויסער פאלעסטינער קאנפערענץ אין באסטאן גיבען מיר איצט א געגויען בעריכט פון דער קאנפערענץ.

אין דער קאנפערענץ האבען זיך בעטייליגט 1500 דעלעגאטען ד״ר וויצמאן האט אין זיין רעדע ערקלערט, אז איידער עס וועט קומען דער ווינטער וועט שוין די עקזיסטענץ פון א פערברייטערטער יודישער אגענץ זיין א געשעהענער פאקט. ער זעהט נישט קיין געפאהר פאר די ציוניסטישע פרינציפען. עס וועלען זיין פיל שוועריגקייטען, אבער נישט קיין געפאהרען. ער קוקט נישט אויס דעם גרן, וואס די נישט-ציוניסטען וועלען מיט זיך מיטברענגען. בלויז זייער מיטארבייט בעדייט א פאזיטיווע שטעלונג צו דעם ארץ-ישראל אויפבוי, צו א פערגרעסערטער קאלאניזאציע און א מע שטארקערער עמיגראציע קיין ארץ-ישראל.

דער פרעזידענט פון „דושאינט“ פעליקס ווארבורג האט אנגעהויבען די גרויסע ארץ-ישראל קאמפאניע געבענדיג 50,000 דאלאר פאר׳ן קרן היסוד.

די בעריכטען פון, דער יט״א פון דער „אזעט“-קאנפערענץ אין מאסקווע, די רעדע פון קאלינין און אנדערע וועגען א יודישער רעפובליק אין סאוויעט-רוסלאנד זענען שטארק דיסקוטירט געווארען דורך די דעלעגאטען פון דער קאנפערענץ. דאך זענען אין דעם ענין נישט געגעבען געווארען קיין אפיציעלע ערקלערונגען.

איניגיכען וועט אבגעהאלטען ווערען א ספעציעלע קאנפערענץ פון אונפארטייאישע עלעמענטען, וועלכע וועט בעשליסען וועגען אנטייל פון די נישט-ציוניסטען אין דער פערברייטערטער יודישער אגענץ.

דער גובערנאטאר פון מאסאטשוסעטס-שטאט אלוואן פולער, האט אפיציעל בעגריסט דעם ד״ר וויצמאן צו זיין אנקומען אין באסטאן. דער גובערנאטאר האט איינגעלאדען דעם ד״ר וויצמאן אויף א גאלא-מיטאג. דער גובערנאטאר איז אויך אנוועזענד געווען אויף דער עפענונג פון דער קאנפערענץ.

רעדאקציאנס-קאלעגיום:
מ. בראדערזאהן, ל. בראנט, ה. י. ברוסטאווסקי, ב. זינגער
פעראנטווארטל. רעד.: ח. קויפמאן.
ארויסגעבער: פערלאג „נייער פאלקסבלאט“, פראדוציר-קאאפעראטיוו מיט בעש-האפטונג.

מעלדונגען.

היינט זונטאג דעם 28 נאוועמבער פינקטליך 8 אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל פולנאצנא 11 (לינקע אפיצינע, איינגאנג פארטער) א גרויסע בעריכטס-פערזאמלונג. ס׳וועלען רעפערירען די חברים: רעדנער טאפלאוויטש, פולמאן א. א. אלע חברים ווערען דיסציפלינאריש אויפגעפאדערט פינקטליך צו ערשיינען. 501 הועד.

צום יובילעאום-אקציע פון קק״ל. „ירדניה“.
היינט, זונטאג, פינקטליך 7 אווענד, קומט פאר אין אייגענעם לאקאל (פאלודניאווא 36) א חברים-פערזאמלונג געווידמעט די יובל-אקציע פון „קרן קימת לישראל“. עס וועט רעפערירען ח׳ ביאלאפאלסקי (פון ווארשא).

„צעירי מזרחי“.
היינט, פינקטליך 8 אווענד קומט פאר אין לאקאל פון „מזרחי“ (נארוטאוויטש 44) א חברים-פערזאמלונג מיט׳ן אנטייל פון ח׳ ביאלאפאלסקי (פון ווארשא).

„השומר-הצעיר“.
היינט, 9 אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל (שענקעוויטשא 28) א גרויסע חברים-פערזאמלונג, געווידמעט די יובילעאום-אקציע פון קרן-קימת, מיט׳ן אנטייל פון ח׳ ביאלאפאלסקי (פון ווארשא). 532

עס קלינגט שוין אין גאנץ לאדז,
אז אלע ארט ביטעס, פאראניעס, רעפורמען, אפעלאציעס און אלע געריכטס-, פינאנס-, אדמיניסטראציווע און קאמונאלע אינסטאנציעס ווערען אמבעסטען, אמבילינסטען און אמשנעלסטען ערלעדיגט און ביורא
„פאלאניא“ אליע 1 מאי 7.
וויכטיגע בעמערקונג: מעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אנווייזונגען און אלע שטייער-אנגעלעגנהייטען דורך ה׳ לעאן שווייצער איבערזעצונגען: האנדעלס און פריוואט קארעספאנדענץ, קאנטראקטען. פראשעסטיראס וועקסלען ווערען אנגענומען אויפצומאנען מיט אייגענע קאסטען.
מיטגלידער פון פראפעסיאנעלע פעראיינען צאהלען 25% ביליגער.

Dr. Prybulski
צוריקגעקעהרט.
זאוואדזקא 1, טעל. 25-38
ווענערישע און האר- הויט-קראנקהייטען, מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראהלען.
נעמט אן פון 9—1 און 4—8׳ דאמען פון 4—5 נאכמ.

2 צימערן
און א קוך מיט בעקוועמליכקייטען איבערצוגעבען. צו מעלדען זיך: זשעלאזנא 15, סקלאד פון שרייב-מאטעריאלען. 620

וויכטיג פאר זאקען-פאבריקאנטען
נייהגארן און וויקלערס.
די לאנג-יעהריגע פירמע
ברידער ליבערמאן, לאדז
האט ערעפענט איהר פאבריקס-לאגער אויף **פאלודניאווא 2** טעלעפאן-נומערן 12-43 — 14-18
פון זעמטליכע געפארבטע, מערצעריזירטע און נייה גארנען אלע נומערן.
רעעלע בעהאנדלונג. פאר פראווינץ – פראנקא פאסט. 948

פערגעסט נישט!
דאס די ערשטע און בילינסטע
פערפומעריע
אין לאדז איז נור ביי
BUCHWEITZ = PIOTRKOWSKA 22 TELEFON 31-43
וואו איהר בעקומט צו שפאט ביליגע פרייזען פערפומען, זייפען, פודער אין און אויסלענדישע. ספעציעלען אויסוואהל פון פירמע „קאטי“, „הוביגאנט“

הירוש
די בעסטע סארטען-טעגליך פריש.
יעקל פאכטער
STARY RYNEK 5 אלטער רינג
Pomorska 8, tel. 38-10. 516

עס איז אנגעקומען א נייער טראנספארט

שאלאשעס פון די פירמעס: Pepege, Tretorn Treugolnik
פון 5.50 זל. און ביי 525
שיינפינקעל, פעטריקאווער 44

Dr. med.
H. LAJCHTER
קאנסטאנטינער 9 (רוג זאכאדניע) טעלעפאן 49-66.
צאהן-כירורג
ספעציאליסט פון כירורגישע קראנקהייטען ווי: שטיפטנקעס, גימענס, דזשאנסלעס, צאהן-פיסטעלעס א.ז.וו. נעמט אן פון 1—3 און פון 7—8 אוו. זונטאג פון 10—12. 517

Dr med. Braun
פאלודניאווא 23, טעל. 49-26
ספעציעל-ארצט פאר הויט- און ווענער. קרענק. אין מענער-שוואכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל).
נעמט אן פון 9—12 און פון 5—8 אווענד.

א וויכטיגע פערקויפערין
ווערט פון זאפארט געזוכט אין קאנסערווען-און פוטער-געשעפט פון וויינבראנץ, פעטריקאווער 108
בעפארצוגט זענען פון דערזעלבער בראנזשע. 583

בעקאנטמאכונג
פון דער קאלאניאל-סעקציע ביים צענטראלען קליינהענדלער פעראיין, זאוואדזקא 5.

אזוי ווי בעזוויליגע מענשען פערשפרייטען קלאנגען, אז די קאלאניאל-סעקציע איז איבערגעטראגען געווארען פון זאוואדזקא 5 מעלדען מיר אונזערע מיטגלידער, אז זיי זאלען זיך נישט לאזען פערפיהרען, ווייל די סעקציע קאלאניאל איז געווען און איז ווייטער אויף זאוואדזקא 5. 928

גלייכצייטיג בעטען מיר נישט צו געבען קיין געלד דעם געוועזענעם אינקאסענט לעוו, ווייל ער איז שוין נישט ביי אונז, ביי אונז איז אינקאסענט ה. וואקסמאן. גלייכצייטיג מעלדען מיר אונזערע מיטגלידער, אז עס איז שוין דא דער צעניק נ. 14.

יוד. געפליגעל-הענדלער-פעראיין
אין לאדז, פאמארסקא 17.
דרינגענדע אויפפאדערונג!
אלע געפליגעל-הענדלער, מיטגלידער אין נישט-מיטגלידער, ווי אויך פאשערס. ווערען אויפגעפאדערט צו קומען צו דער
אלגעמיינער
פערזאמלונג
וועלכע קומט פאר היינט זונטאג, פינקטליך 4 א זייגער נאכמיטאג אין פעראיינס-לאקאל
וועגען דער פראגע פון פלאמבירען גענז.
די פערוואלטונג. 522

Wszyscy znają i dlatego używają wyłącznie

MYDŁO - PERFUM
WODĘ KOLOŃSKĄ
:: PUDER ::

Iste

J. i S. STEMPNIEWICZ • POZNAŃ.

KLINIKA POŁOŻNICZO-GINEKOLOGICZNA

Dr. med. S. DRUEBINA, 6-go Sierpnia (Benedykta) 15/17, telefon 53-10.

Po gruntownym remoncie klinika została uruchomiona.

Przyjmuje się na porody i operacje na I-szą i II-gą klasę.

Godziny przyjęć od 10-12. 619

בעקאנטמאכונג.

די בעוואוסטע וואר־שאווער פירמע א. נ. J. KRZYPOW האט ערעפענט

לאדז, 16 בענעדיקטא 16

א מעבעל־לאגער

קויפט און פארקויפט אלערליי מעבעל, דיוואנעס, נייי־מאשינען, ווי אויך גארדע־ראבען, אנטיקען און פעלצען, כ׳קויף פיאנינאס, אין כ׳צאהל די העכסטע פרייזען קומט און איבערצייגט אייך 682

פאר 3 זל. עלעקטריש ליכט אין שטוב

קען יעדער בעקומען אויסצוצאה־לען וועכענטליך פאר יעדען פ.

פערקויף פון פערשידענע עלעקטרישע מאטעריאל

פ. לעווין

קאנסטאנטינער 58 פראנט־געוועלב

Dr. S. SZNITKIND

Piotrkowska 14

הויט־און וועניר. קראנקה.

עמפפאנגס־שעה׳ן פון 9—11 פריה, פון 1 ביז 4 נאכמ. און פון 7 ביז 9 אוונד. 845

שעהן

און שנעל שרייבען

קאליגראף ל. בערמאן

פון ווארשע, 42, האט זיך איבערגעצויגען אויף דזשעלנא 42, וואהנ. 13.

די ערגעבענע צוגערעכענע שריפט קורס און שנעלשרייבען מיט ...

רענטגען־קאבינעט

פון דאקטוירים־ספעציאליסטען

און ערצטליך־דענטיסטישער קאבינעט

זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

3-2 11-10 $7\frac{1}{2}-6\frac{1}{2}$	נאז, האלז, אויערן קר.	ד״ר ראכאוועסקי
11-10 2-1	הויט־און געשלעכט־קר.	ד״ר רוזשאנער
8-7 2-1	אויגען־קראנקהייטען	ד״ר גאלדשטיין־פאלאק
2-12	נערווען־קראנקהייטען	ד״ר יוסטמאן
5-4 12-10	קינדער־קראנקהייטען	ד״ר ראזענצווייג
6-5 $1-11\frac{1}{2}$	פרויען־און געבורטס־הילף	ד״ר פאפיערני
2-1, 4-3	כירורגישע־קראנקהייטען	ד״ר קאנטאר
$7-5\frac{1}{2}$ 1-11	אינערע הערץ לונגען־קר.	ד״ר וויינבערג
12-10 6-4	רענטגען	ד״ר פטופעל
7-3	צאהן־ארצט	א. גראדזענשיק
2-9	צאהן־ארצט	נ. ראזעס

צאהן־כירורגיע, בעלייכטונגען, קארעגען, פאסטען, א. א. וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט רענטגען־אינסטיטוט

הייל־פלאן ... דיאטערמיע, קווארץ־לאמפע, לעקטראטערמיע, ... א. א. וו. פאר סאנאלאר.

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.

חויעש אין ד״ר שאף.

ח׳ סאנאטאריום ... (vertical text, illegible)

J. FIJAŁKO Piotrkowska 7. 518

בריליאנטען, בירזשו־טעריע און צאהל דעם פולען ווערט

כ׳קויף

Dr. med. W. EYCHNER

פרויען־־ראנקהייטען און אקושעריע

זגערזשער 38, טעל. 34-72

נעהמט אן אין דער לעטשניצע פעטריקאווער 294 פון 12 ביז 2 מיטאג, אין דריים פון 6—8 אוונדן.

Dr. Adam GROSGLIK

Aleje Kościuszki 27, tel. 51-78

הויט און ווענערישע קראנקהייטען.

רענטגען און ל־כט־הייל אינסטיטוט.

נעהמט אן פון 4 ביז 7 אין אוונד 111

Dr. H. Hammer

אכושער און פרויע־קראנקהייטען.

נעהמט אן פון 5 ביז 7 אוונד.

Wschodnia 38, telefon 28-39.

Dr. med.

J. SZMERŁOWSKI

פרויען־קראנקהייטען און אקושעריע

נעהמט אן פון 3 ביז 5. 469

17 פעטריקאווער 17. טעל. 7-13

med. Dr. P. MARKOWICZ

פון פאריז צוריקגעקעהרט

נעמט אן אין מעדיצינש־קאסמעטישען קאבינעט פעטריקויער 124 פון 3 ביז 7, הויט־ און האר־קראנקהייטען, בעזייטיגונג פון געזיכטס־דעפעקטען, בילדונג פון די געזיכטס־גלייעסע. נייעסטע הייל־מעטאדען, מאסאזשען, עלעקטראטעראפיע.

Dr. med. Ludwik Rapeport

Pr. Narutowicza 25 (Dzielna)

Telefon 44-10 1000

ספעציאליסט פאר נירען, בלאזען און הארן־קראנקהייטען.

נעמט אן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אוונד.

דר. י. הערשפינסעל

Zawadzka 15, tel. 11-87.

ספעציאליסט פאר קינדער־קראנקהייטען

נעהמט אן אינדערהיים פון 8 ביז 10 פריה און פון 3 ביז 5 נאכמ. און אין לעטשניצע „פאמאץ״.

Dr. med. M KERSZNER

Zielona 16, tel. 51-96.

קינדער און אינערליכע קראנקהייטען. 702

נעהמט אן פון 3 ביז 4 נאכם און פון 6 ביז 7 אוונד.

Dr. SZAJEROWICZ

Traugutta (Krótka) Nr. 8

פרויען־קראנקהייטען

עמפפאנגט פון 9—11 פריה און פון 5—7 אין אוונד אין דער לעטשניצע „פאמאץ״ (צעגעלניאנא 29) פון 11 ביז 1 מיטאג. 659

מאסאזש־און הייל־גימנאסטיק־שולע און קאבינעט

פון דר. מעד. ב. שמירגעלד

צעגעלניאנא 6, טעל. 51-89

ריקנביינער־פערקרימונגען, פאראליזען, נערווען־שמערצען, פעט־זיכט, ארטריטיס ... דיעטע ... ארבייט.

עמפפאנג פון 3 ביז 5.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעצ. פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען־קראנקה.

9 קאנסטאנטינאווסקא 9

טעלעפאן 27-81

שפרעכשטונדען פון 2 ביז 3 און פון 5—7. 173

נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגיערסקא 17 פון 11 ביז 1 און פון 2 ביז 3 נאכם.

דאנטיסט און צאהנטעכניקער

י. ביטענסקי

5 קאנסטאנטינער 5

נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אוונד.

פרייזען ביליגע בעדינגונגען.

Lek. Dentysta

Jakób Botwinik

נאוואמעיסקא 26, פראנט 2, שטאק

... ציינער ... צאהנטעכניקער ...

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek (Róg Rokicińskiej)

Od wtorku, dn. 23 listopada do 29 listopada r.b.

Dla dorosłych: początek codziennie o godz. 6 i 8[45] (w soboty i w niedzielę 4[30], 6[45] i 8[45])

„GÖSTA BERLING"

Dramat w 14 częśc. według powieści Selmy Lagerloeff, laureatki nagr. Nobla

Dla młodzieży: początek o godz. 3 i 4[30] (w soboty i niedziele o godz. 1 i 3-ej p.p.

„RYBAK ISLANDZKI"

Monumentalne arcydzieło filmowe według powieści Piotra Loti'ego. W rolach główn.: Sandra Milowanoff i Karol Daniel.

ROSYJSKA KAWIARNIA KUCHNIA

„KRESY"

przeniosła się do lokalu dawn. Rydza przy ul.

6-go Sierpnia Nr. 1

róg Piotrkowskiej

poleca: znakomite obiady z 4-ch dań — 2 zł.

Śniadania i kolacje à la carte po cenach niskich:

Szczi — Szaszłyki — Filipki — Kulebjaki — Stroganów i t. d. 666

Codziennie: Bliny / Kawior / Siomga.

לונגען־קראנקהייטען!

רעקאמענדירט דורך די הויכע דאקטוירים

Balsam Thlocolan Aqe

ביי הוסטען, בראנכיט, הוסט, פערלייכטערט ביי פלעגמא, פערשטארקט דעם ארגאניזם און דעם זעלבסטגעפיהל פון קראנקען, פערגרעסערט די וואג פון קערפער.

„Balsám Thlocolán Aqe" פערקויפען אפטייקען.

פערלאנגט נור אין אריגינעלער פאקונג פון דער אפטייק 1492

A. Gąsecki w Warszawie, ul. Leszno 41

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונד

4—3	נאז, האלז, אויערן־קר.	ד״ר וואלינסקי
12—9 5.30—4	קינדער־קראנקהייטען	ד״ר כערשנער
12—10 6.30—5	אינערליכע קראנקה.	ד״ר שיפמאן
2—12	הויט־און געשלעכט קר.	ד״ר לובימאש
3—1	נערווען און גייסטיגע קר.	ד״ר שמירגעלד
2—12.30	אויגען־קראנקהייטען	ד״ר גאלדבלאט
$2\frac{1}{2}$—1	כירורגישע קראנקה.	ד״ר עליאשבערג
4—3	פרויען און געבורטס־הילף	ד״ר בערגסאן

פסיכא־טעראפיע, שפר־ך־שטערונגען ווי שטאמלען א. ז. וו. פאקען־שטעלען, קינסטליכע בערג־זון־בעשטראהלונג אינג־שפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אורין, פלעגמא און בלוט. 2120

איטפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א דענטיסטישער קאבינעט

עס נעהמען אן:

9—2 נ״מ	צאהן־ארצט	ד״ר זילבערשטיין
7.30—3	צאהן־ארצט	ד״ר לאשינסקא סטאראלאפאלסקא

קינסטליכע ציינער, קארענען, פאסטען א. א. וו. די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.

Dr. med. J. POLAKOW

ספעציאליסט פאר קינדער־הערצקראנקהייטען

KONSTANTYNOWSKA 37, 39-75

נעמט אן פון 5—6.30 אוונט, אינדערהיים, און פון 3—2 אין דער לעטשניצע ... 294.

נאנאנסען־פרייזען: ... אבאנאמענטס־פרייזען: ...

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.